

ואהבת

גיליון נושא מיוחד
על תורמי ומושתלי כליה
מאנ"ש חסידי חב"ד

מו"ל: 'מתנת חיים'

באהבת ישראל נביא את הגואל

שביבים מדברי רבותינו
נשיאינו על עניינה המופלא
והנעלה של מצוות
אהבת ישראל

אהבת ישראל יוקדת

סיפורם הייחודי של
ר' בצלאל יקונט
ור' יהודה מחפוז

השגריר

כך הפך ר' מנחם
בקוש לשגריר של
'מתנת חיים'. שיחה

מורה לחיים

ר' מושי סגל תרם
כליה, ויש לו מסר
אישי להעביר לכם

כליה 770

הסיפור המדהים
מאחורי תרומת
הכליה מספר 770

"נולדתי מחדש"

כשאברך צעיר
מחליט לתרום
את כלייתו לחסיד
מבוגר. מפעים

נתינה בטהרטה

"אני ההוכחה
ש'מתנת חיים' חי
וקיים": תכירו את
ר' מנדי ויס

ממשיכת הדרך

הרבנית הבר ממשיכה בדרכו של בעלה
הרב ישעיהו ע"ה. שיחה מרגשת

בהוקרה

גיליון זה מוקדש
לאנ"ש חסידי חב"ד היקרים,
חברי משפחת 'מתנת חיים',
שמסרו את עצמם להעניק חיים לאחרים
בתרומת הכלייה מעוררת ההשראה

המעשה האצילי שלהם
גרם לקידוש השם,
הציל יהודים יקרים,
והפריח חיים חדשים ומאושרים,
לאורך ימים ושנים טובות

מצדיעים לכם ומוקירים אתכם!
משפחת מתנת חיים
רחל הבר יו"ר

בכתח

כל התורה כולה

בח"י אלול תשל"ו הכריז הרבי על המבצע המפורסם 'מבצע אהבת ישראל'. בשיחה שנשא הרבי ביום זה, אמר כי על כל יהודי לפעול בקרב אחרים ולהשפיע על הסביבה הקרובה לקיים את מצוות 'אהבת ישראל', שעניינה הוא כי על כל יהודי ויהודי לאהוב את זולתו "כמוך".

מבצע ייחודי זה עומד בראש המבצעים שעליהם הכריז הרבי, בהיות מצווה זו, כדברי חכמינו זיכרונם לברכה, "כלל גדול בתורה" ו"כל התורה כולה".

הרבי התבטא כי כל המבצעים שעליהם הכריז מיוסדים ומושתתים על 'מבצע אהבת ישראל', כי ההסבר לקיום מצווה זו הוא היות כל עם ישראל "קומה אחת שלמה", כגוף אחד, עד שכל יהודי אומר על יהודי אחר שהוא "עצמו ובשרו". ועל כן קיום כל מצווה שהיא בידי יהודי אחד נוגעת לכל יהודי אחר, ובפרט מצווה שהיא כללית ועיקרית.

...

כשקוראים את סיפוריהם המפעימים של תורמי הכליה מאנ"ש, מקבלים שיעור עוצמתי ומרגש במצוות אהבת ישראל. כל טובה ליהודי והארת פנים לזולת הן בגדר אהבת ישראל, אבל כאן מדובר בצעד הכרוך במסירות נפש של ממש, בעצם קבלת ההחלטה ובעצם המעשה מעורר ההשראה הדורש תעצומות נפש רבות.

העניין היותר מדהים, מעבר לעצם התרומה, הוא הדברים החוזרים ונשנים של תורמי הכליה החב"דיים, שלא מבינים מה רוצים מהם... הם מבחינתם עשו צעד כה מובן מאליהם, שהם פשוט מתקשים להבין מה מביא אותנו לשמוע את סיפורם ועוד לבקש מהם מסר לקוראים...

...

למעלה מאלף תורמי כליה, מכל גוני הקשת הישראלית, נרתמו לסייע למושגים במהלך השנים באמצעות 'מתנת חיים', והצילו את חיהם, כפשוטו ממש. בראשם עומדת נבחרת מכובדת מאוד של חסידי חב"ד מהארץ ויש גם מהעולם. המיוחד בתרומה של חסידי חב"ד, שהיא באה לא רק עם חיוך והארת פנים מיוחדת, אלא עם השפעה רוחנית...

כך, למשל, המושגת שקיבלה את כלייתו של איש החינוך ר' משה סגל, החלה להדליק נרות שבת. "מתברר שחסידי חב"ד, באמצעות הכליה, פתחו בתי חב"ד אצל המושגים", נהג לומר המייסד הבלתי נשכח של 'מתנת חיים', הרב ישעיהו הבר ע"ה.

בגיליון זה, 'ואהבת', אנו מביאים את סיפוריהם של תורמי כליה חסידי חב"ד. זהו מדגם מייצג, חלקי, שכן יש תורמים רבים נוספים מאנ"ש חסידי חב"ד, כך שהיינו צריכים להוציא לאור ספר מיוחד כדי להכיל את כלל סיפוריהם, ועימם הסליחה, הכבוד וההערצה האדירה על הצעד העצום שעשו כדי להציל יהודים, וכל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא.

בטוחים אנו שהתרומות הללו, הרוויות במצווה יקרה זו של אהבת ישראל, יורזו את ביאת משיח צדקנו תכף ומיד ממש!

מו"ל: מתנת חיים

עימוד ועיצוב: y.w. graphicdesign

4 נביא את הגואל

שביבים מאלפים מדברי רבותינו נשיאנו על עניינה המופלא של אהבת ישראל

6 בדרכו של בעלי

הרבנית הבר, ממשכת דרכו של בעלה הרב ישעיהו, בשיחה מרגשת

9 הכתבה שהובילה לתרומה

כתבה ב'שיחת השבוע' הובילה לתרומת כליה מפתיעה במיוחד

10 מסמך של אהבת ישראל

"נבחרת לתרום לחב"דניק": סיפורם הייחודי של ר' בצלאל יקונט ור' יהודה מחפוז

16 כליות ולב

ר' מנחם בקוש, אב לשישה, הפך לשגריר בלתי נלאה של 'מתנת חיים'. שיחה אישית

24 משה קיבל ותרם

איש החינוך ר' משה סגל תרם כליו, ויש לו מסר אישי להעביר לכם

30 הדמות מאחורי כליה 770

הסיפור המדהים שמסתתר מאחורי תרומת הכליה מספר 770

34 להיוולד מחדש

כשאברך צעיר מחליט לתרום את כלייתו לחסיד מבוגר. מפעים

40 השגריר מצפת

"אני ההוכחה ש'מתנת חיים' חי וקיים": תכירו את ר' מנדי ויס

באהבת ישראל נביא את הגואל

שביבים מדברי רבותינו נשיאינו על העניין המופלא והנעלה של מצוות אהבת ישראל

עצמו ובשרו הוא

ולכן נצטוינו גם כן לאהוב כל אדם מישראל, שהרי כל אדם כלול מכל נשמות ישראל כנ"ל מן האברים, והרי אם כן בו יש זולתו גם כן ויאהב זולתו כמוהו וכן הוא כלול בזולתו כנ"ל בקישור האיברים, והתכללות זאת היא כשהאדם מראה בעצמו ובגופו כן - שאוהב רעהו כאיברים הכלולים זה מזה ו"שלי שלך" כי עצמו ובשרו הוא.

(דרך מצוותיך לאדמו"ר בעל הצמח-צדק, מצות אהבת ישראל)

להתבונן בצרכיו של הזולת

...גם עבודתו הפרטית של כל אחד ואחד מישראל כפי שמחולקים זה מזה, ש"אין דיעותיהם שוות", צריכה להיות חדורה בנקודת האחדות שלמעלה מהתחלקות, כפי שמתבטאת (לכל לראש) באהבת ישראל ואחדות ישראל, שמתבונן בדעתו ("לדעתך") בצרכיו של הזולת לעזור ולסייע בכל המצטרך לו, הן ברוחניות והן בגשמיות, וכפי שאומרים בדיבור (ועקימת שפתיו הוי מעשה) בהתחלת כל יום לפני התפלה: "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך".

(משיחת כ"ק אדמו"ר, ש"פ שלה, מבה"ח תמוז תנש"א)

לחשוב על חברו

מי שהוא אוהב את חברו הנה תמיד חושב אודות אוהבו, ושמח בכל הטוב לחבירו, ועצב מכל אשר יקרה ח"ו את חבירו, עד אשר לפעמים ירגיש בהעדר הטוב של חבירו או בשמחתו גם כאשר בלתי נודע לו, באשר קשור איתו עמו יחדיו.

(משיחת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב, ספר השיחות שמח"ת תרס"ח)

גדולה אהבת ישראל

החסידים שאלו את אדמו"ר הזקן: איזה עבודה נעלית יותר, אהבת ד' או אהבת ישראל. ויען: אהבת ד' ואהבת ישראל שתיהן כאחת חקוקות בנשמתו רוחו ונפשו של כל אחד מישראל. ומקרא מלא דיבר הכתוב אהבתי אתכם (אמר) ד', הרי דגדולה אהבת ישראל, דאוהב מה שהאהוב אוהב.

(ספר 'היום יום', כ"ח ניסן, י"ג לעומר)

עשיית טובה ליהודי בגשמיות

הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק צוקוללה"ה נבג"ם זי"ע אמר כי יום נטול פעולה של עשיית טובה ליהודי ברוחניות, קירובו ללימוד התורה, נגלה או חסידות, לעוררו לקיום המצוות מתוך תענוג

("געשמאַק"), לעוררו לאהבת ריעים, לקרב את הלבבות או עשיית טובה ליהודי בגשמיות בתמיכה ובגמילת חסד, יום זה הוא יום ריקני, אפילו כאשר מתפללים כראוי ולומדים בחיות ותענוג ("געשמאַק") אך בלי לזכות לעשות טובה ליהודי ברוחניות או בגשמיות הנה יום כזה יום של חושך הוא, וצריכים לומר פרק תהילים ערב ("אַ געשמאַקען קאַפיטל תהילים") שהשי"ת יזכנו לימי עבודה מוארים, פעילים.

(אגרת קודש מכ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע, י"ב מרחשון תש"ד)

אהבת ישראל היא שער הכניסה

רבינו הזקן כותב בסידורו: נכון לומר קודם התפלה הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך. זאת אומרת, אשר מצות אהבת ישראל היא שער הכניסה, אשר דרך בו (דרכו) יכול האדם לבוא לעמוד לפני ד' אלוקיך להתפלל, בזכותה תקובל תפלת המתפלל.

(ספר 'היום יום', ב' תמוז)

יחס בין אחים

...העובדה שמאמר זה אמר רבי עקיבא טומנת בחובה עוד רמז. רבי עקיבא אמר: "חביבין ישראל שנקראו בנים למקום". מזה עולה, שהיחס שבין יהודי אחד לחברו הוא יחס בין אחים. כאשר יהודי יתבונן בעובדה זו, שהיהודי השני הוא אחיו - ממילא יתעורר גם בליבו רגש של אהבה אליו, וכך יגיע לא רק לקיום המעשי של המצווה (בקיום הפרטים, כנ"ל), אלא גם ברגש של אהבה "לרעך כמוך" בליבו.

(לקוטי שיחות כרך יז, עמ' 215)

על ידי אהבת ישראל תבוא הגאולה

כשישנה אהבת ה', אבל אין אהבת התורה ואהבת ישראל, הרי זה הוראה שחסר גם באהבת ה'. לאידך גיסא, כשישנה אהבת ישראל, הרי סוף סוף, מגיעים לאהבת התורה ואהבת השם. וכידוע הסיפור אודות הרבי הצמח-צדק, שעל ידי נתינת גמילות חסד ליהודי הגיע לענינים כאלה שלא הגיע אליהם על ידי תורה ועבודה.

'הצהרה' ("סטייטמענט") זו צריכים להכריז ולהודיע. כאשר רואים יהודי שיש לו אהבת ה' ואין לו אהבת התורה ואהבת ישראל, צריכים לומר לו, שעליו לדעת שאהבת ה' לבדה, ללא אהבת התורה ואהבת ישראל, אין לה קיום. ועל ידי זה תבוא גם הגאולה, שכן, כשם שהסיבה ל"גלינו מארצנו" בגלות האחרון היא בגלל ההיפך דאהבת ישראל, כך על ידי אהבת ישראל תבוא הגאולה במהרה בימינו ממש.

(תורת מנחם ב יו"ד שבט)

"מבצע אהבת ישראל עולה על כולנה"

בשיחת ח"י אלול תשל"ו, הכריז הרבי על מבצע "אהבת ישראל":

"ותוכן ה'מבצע' - בפשטות: יש ללכת ולהכריז, להסביר ולפעול, אצל כל אחד ואחת מישראל - כי הכתוב 'ואהבת לרעך כמוך' מכוון לכל אחד ואחת מישראל בפרט; והפעולה בזה צריכה להיות עד באופן שהשומע יגיע גם לידי 'ואהבת לרעך כמוך', וזאת - על ידי שיסבירו לו כי כל אחד ואחת מישראל הוא 'עצמו ובשרו'!... ועל ידי הסברת הדברים מתוך 'אהבת ישראל' שלו, בטח יפעלו הדברים פעולתם.

"ועל דרך זה בנוגע ל'מבצע אהבת ישראל' - שמבצע זה כולל כל המבצעים ועולה על כולנה. וכמאמר הלל 'זהו כל התורה כולה, ואידך - פירושא הוא'".

(ח"י אלול תשל"ו)

ה"זהיר טפי" בזמן הזה: אהבת ישראל

לכל זמן יש את הענין שבו צריכים לעסוק במיוחד. וכיצד ניתן לדעת באיזה ענין מדובר? הבחינה פשוטה: על מה שהיצר הרע נעמד עם התוקף הכי גדול ולא מניח לאדם לקיים זאת - זה הענין שהאדם צריך במיוחד לעשות באותו זמן!

כך גם בנוגע לזמננו, דרא דעקבתא דמשיחא - נדרש ענין מיוחד - הענין של אהבת ישראל: כיון ש"הנה זה עומד אחר כתלנו", וצריכים להמשיך את משיח מ"אחר כתלנו" לכאן - צריכים לעשות זאת על ידי הנהגה היפך ממה שהביא את החורבן והגלות שהיא שנאת חינום - עם הענין של אהבת ישראל, אהבת חינום.

ומכיון שזה הדבר שצריכים להיות "זהיר טפי" בזמן זה - דוקא על זה היצר הרע מתאמץ ומונע שיהיה ענין האהבת ישראל - מוצא הוא תירוצים עם סיבות משונות שלא להיות באהבת ישראל ליהודי שני.

(שיחות קודש משיחת ש"פ שלח תשמ"א)

טעימה מהגאולה

הקשר והשייכות דאהבת ישראל להגאולה העתידה - לא רק מפני שביטול הגלות הוא על ידי ביטול סיבת הגלות שבא על ידי ההיפך דאהבת ישראל, שהרי בעמדנו לאחר סיום מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות.. ולכן, ההדגשה דאהבת ישראל היא - בתור טעימה ועד להתחלה דהגאולה האמיתית והשלימה הקשורה עם נקודת האחדות שלמעלה מהתחלקות, שמודגשת באחדותם של ישראל, מצד בחינת היחידה שבכל ישראל בשוה, שהיא ניצוץ מנשמתו של משיח, יחידה הכללית.

(תורת מנחם תשנ"א ד ש"פ מטות-מסעי)

"חביבה עלי

נקודה זו ביותר"

לא אכחד אשר בתור חסיד חביבה עלי נקודה זו ביותר, שהרי מיסודי תורת החסידות ונושאיה הוא ההדגשה איך שאהבת ה' ואהבת התורה ומצותיה אחדים הם עם אהבת ישראל ועד שכולי חד.

(לקוטי שיחות לו, עמ' 267)

הכלי לכל הברכות

ולהעיר גם מסיפור הזהר 'זמנא חדא הוה צריא עלמא למטרא, אתו לקמיה דרבי שמעון'.. פתח ואמר 'שיר המעלות הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד', ועל ידי זה ירדו גשמים.

יש לומר בדרך אפשר שבכך רמז רבי שמעון בר יוחאי שהענין ד'שבת אחים גם יחד', אהבת ישראל ואחדות, הוא ה'דרך' וה'כלי' להמשכת כל הברכות. החל מהברכה לגשמים, ובלשון הכתוב דפרשתנו 'ונתתי גשמיכם בעתם', הכוללת את כל הברכות.. היינו, שה'כלי' לכל הברכות הוא 'שבת אחים גם יחד', אהבת ישראל ואחדות ישראל.

(תורת מנחם ש"פ בחוקתי תשמ"ו)

"אשתי אמרה לתורם: אתה הראשון שהקים בית חב"ד בתוך גופו של אדם..."

חיים של אהבת ישראל

אמרנו 'מתנת חיים' - אמרנו הרב ישעיהו הבר זצ"ל. מילים מחוברות ובלתי נפרדות זו מזו. לפני שנצלול לסיפוריהם המרתקים של התורמים והמושתלים, חסידי חב"ד, כדאי שנכיר קצת את מלאך החסד שבזכותו הכול התחיל. סיפורו האישי המרגש הוא סיפורה של אימפריה שכל כולה אהבת ישראל אמיתית • פְּלִיּוֹת וְלֵב

שחושבים על הרב ישעיהו הבר ז"ל, מייסד 'מתנת חיים', הדבר הראשון שעולה בראש הוא 'אהבת ישראל'. ולא בכדי. הרב הבר, שהלך לבית עולמו לפני כמעט שנתיים, הקדיש ומסר שנים רבות מחייו למצווה החשובה, ערך יקר שביקרים בתורת החסידות - אהבת ישראל. סיפור כאוב במיוחד הוביל אותו לעסוק בנתינה המדהימה הזו, ואותו נפרוש בשורות הבאות, על קצה המזלג.

...

ברגע אחד נפלו עליו השמיים. עד אתמול הוא היה אדם רגיל, שעובד מסביב לשעון בשתי משרות בד בבד, אב ובעל תומך וחזק, שחש שכל עתידו לפניו. הוא השקיע את כל מרצו בבית הספר שניהל ובתלמידי הישיבה שבה שימש כר"מ. אומנם הרגיש קצת חלש בשבועות האחרונים, אבל תלה זאת בסדר היום האינטנסיבי שלו. ופתאום קיבל את הבשורה האימה: "אתה

סובל מכשל כלייתי חמור שמצריך טיפולי דיאליזה מיידיים שלושה ימים בשבוע". מאדם חי, חיוני ופעיל, נהפך בשבריר של רגע לאדם מוגבל, סובל וקמל.

זהו סיפורו של הרב ישעיהו הבר ז"ל, ותחילת סיפורו של ארגון 'מתנת חיים', הארגון המופלא שהקים. בשיחה שהעניק בעבר, העניק הצצה אל הימים הקשים ההם, שבהם התהפכו חייו, אל הרגע שבו זכה לקום לתחייה ואל הרגעים שבהם החליט להעניק את מתנת החיים לרבים ככל האפשר, העוברים את הקושי הזה מדי יום ביומו.

"שערו בנפשכם", תיאר ברגש,

"פתאום נאלצתי לעזוב הכול ולהגיע לטיפול דיאליזה סוחטים. מדובר בשלוש פעמים בשבוע שבהן היה עליי לשבת מול מכונה ששואבת את כל דמי שבעים פעם ומחזירה אותו נקי לגופי. ההרגשה לאחר כל טיפול דומה לתחושה של הכבסים במכונה הכביסה לאחר שסחטו אותם היטב. "הפכתי למוגבל בכל פעולה, היה עליי להתנזר מרוב המאכלים, לשתות במשורה, גם כשלושונן דבקה לחיכי, ולהימנע מרוב הפעילויות שהיו חלק בלתי נפרד משגרת יומי".

"החלטתי שלא עוד"

לאחר שנה כזו הפציע אור חדש

כמה מילים עוצמתיות ששמענו מהרבנית רחל הבר, ממשיכת הדרך של בעלה, באימפריה שמצילה חיים בלי הפסקה

על רקע החגיגה ההיסטורית לרגל תרומת הכליה ה-1,000, גברו הקולות בציבור הרחב להעניק לארגון מציל החיים את פרס ישראל. "מי שהפרס מגיע לו זה לא אני, אלא כל אחד ואחת מהתורמים היקרים ובני משפחותיהם", הגיבה הרבנית רחל הבר, אלמנת הרב הבר ז"ל, בתגובה לתקשורת, וסיכמה במשפט אחד את המבט שלה תבדלחט"א ושל בעלה, על מפעל החיים האדיר הזה: אנחנו לא הפרונט, אלא התורמים והמושתלים.

ההתחלה הייתה מאתגרת. "לא מעט לגלגו על בעלי", משחזרת אלמנת הרב הבר, "היו גם שגיחכו ואמרו לו: איך בדיוק תצליח לשכנע אנשים? בעלי גם עבר אירועים לא נעימים בדרך, אך תמיד אמר לי: את האבנים שזורקים עליי, אני מרים מהרצפה ובהן אבנה את 'מתנת חיים'. אף אחד לא האמין שזה יקרום עור וגידים ויהפוך לאימפריה מצילת חיים כזו. בעלי היה משוכנע בדרכו ונהג לומר שהוא מאמין בעם שלנו שיירתם - וכך התחלנו".

הרבנית הבר, ממשיכת הדרך, הייתה שותפה מהרגע הראשון. "כשבעלי היה מטופל בדיאליזה, עוד לפני ההשתלה שעבר, הוא התהלך במחלקה בפיג'מה ואמר: 'אני עומד לחלץ את כולם מהדיאליזה'. בהתחלה גם אני חשבתי שהוא מטפס גבוה, אבל במקום לתת לו סולם לרדת, לקחתי בעצמי סולם ועליתי אליו. בעלי היה תמיד נחוש ונחרץ, עקבי ויסודי, והאמנתי בצדקת דרכו".

משפחה אחת מגובשת

החיבור של הרבנית הבר, וכמוה של בעלה ז"ל, למשפחת התורמים והמושתלים, יוצא דופן. "אם אקבל תמונות של כל

בחיי של הרב הבר ז"ל. חבר קרוב תרם לו כליה והוא קיבל את חייו בחזרה, מאושר ומודה מאי פעם על היכולת לבצע פעולות פשוטות, לאכול ולשתות, ללכת ולרוץ, להפריש נוזלים ולחיות. פשוט לחיות..."

אבל זו רק תחילתו של הסיפור. "באותה תקופה קשה", סיפר לימים הרב הבר, "פגשתי במרפאת הדיאליזה את פנחס, בחור צעיר למשפחה שכולה שאיבדה את בנה הבכור בעת שירותו הצבאי. פנחס, האח הצעיר, נזקק להשתלת כליה בדחיפות, אך בהעדר תורם מתאים ובאין גוף רשמי או מסגרת שאליהם אפשר לפנות בבקשת עזרה, התעכבה ההשתלה

וגופו לא עמד לו עוד. ראיתי אותו מתייסר וסובל ולא ידעתי איך אפשר לסייע לו. לצערי הרב, לאחר תקופה מלאה בייסורים פיזיים ונפשיים קשים שלו ושל בני משפחתו, נפטר פנחס והותיר את הוריו השכולים שביכו את לכתם של שני בנים צעירים.

"הסיפור הנורא, שלצערי הרב התרחש יותר מדי בשנים האחרונות, המחיש בעבורי את הצורך החיוני בהקמת מערכת שאליה יוכלו החולים לפנות בעת מצוקתם. החלטתי שלא עוד! אני מפסיק את כל עיסוקיי ומקדיש את חיי לחולי כליות הזקוקים להשתלת כליה".

ממשיכת הדרך

התורמים והנתרמים, אוכל לומר מי תרם למי... התחושה שלנו תמיד הייתה שכולם היו בנינו. היחס בין כלל התורמים והמושתלים הוא יחס של משפחה אחת גדולה ומאוחדת. הדבר המדהים הוא, שהתורמים הנפלאים תמיד העריכו את העובדה שבעלי נתן להם את הזכות חסרת התקדים להציל חיים כפשוטו. כמה לא מפתיע היה, לשמוע שהיו מהם שפשוט עשו 'קריעה' אחרי ששמעו על פטירתו, ממש כמו יחס של בני משפחה".

את הרגעים האחרונים שלפני פטירתו, הקדיש הרב הבר למפעל החסד שהקים. "גם ביום שאשפזנו אותו בבית הרפואה, הוא עוד היה עסוק באחד הנתרמים שסבל מחרדת קורונה. בעלי הרגיע אותו, ממש כמו אב את בנו. אחרי פטירת בעלי ידעתי שאני לא לבד. אין לתאר איזה צבא אדיר הוא השאיר אחרי, תורמים ותורמות שנרתמים לכל עניין והגשת סיוע לבאים אחריהם בשרשרת החסד הזו. כולם פשוט פייטרים ולוחמים בנאמנות ולוֹאֲאִלִּית בלתי נתפסות".

קשה לחלץ מהרבנית הבר סיפור מיוחד. "כולם נדירים, כולם מיוחדים, כל אחד הוא עולם מלא", היא עונה, כהורה הנשאל מי מילדיו הוא המיוחד מכולם.

...

איך היה הרב הבר ז"ל מגיב על המשכיות מפעל חייו - למרות אתגרי הקורונה? לאלמנתו יש תשובה: "אין לי ספק שכעת בעלי עומד ליד רבי לוי יצחק ואומר: ריבוננו של עולם, תראה איזה עם נפלא יש לך, תראה אילו ילדים יש לך. למרות הקורונה הם המשיכו להיכנס לחדר הניתוח ולתת מעצמם באהבה גדולה כזו. זה הרגע להביא את הגאולה!"

כך למעשה נוסד ארגון 'מתנת חיים'.

להתארגנות זו הצטרפו כמה אנשים המכירים מקרוב את סבלם של חולי כליות הזקוקים להשתלת כליה. וכך, בכוחות משותפים, הוקם הארגון שכל מטרתו להקל את מצוקתם של החולים באמצעות איתור תרומות כליה מן החי.

הרב הבר ז"ל החל לפעול להשגת תורמי כליה מתנדבים והפנייתם לחולים מתאימים. בשנה הראשונה היו ארבעה תורמים ובשנה האחרונה 140 בני אדם תרמו כליה. בסך הכול מאז ועד היום, למעלה מאלף (!) בני אדם תרמו כליה. למעלה מאלף

הכתבה שהייתה סימן משמייס

כתבה שפורסמה ב'שיחת השבוע'
לפני מספר שנים, הובילה לתרומת
כליה מפתיעה. אנו מגשים את
הכתבה כפי שפורסמה בגיליון
השבת הפופולרי של 'צעירי חב"ד'
לפני מספר שנים

הרב הבר עם התורם

עולמות נבנו, למעלה מאלף חיים
חדשים הפציעו...

ריצת הניצחון

ארגון 'מתנת חיים' מעודד את
המעוניינים לתרום את כלייתם
לשם הצלת חיים. מדובר בתרומה
אלטרואיסטית - התנדבותית בלבד.
המניע היחיד של כל השותפים
במלאכה הוא הרצון והנכונות לעזור
לזולת ולהציל חיי אדם.

"מה מניע בן אדם בריא לקום יום
אחד בבוקר ולומר: אני רוצה לתרום
כליה?" נשאל בעבר הרב הבר ז"ל,
והשיב: "ראשית, חשוב לדעת שעל
פי כל המחקרים הרפואיים, תרומת
כליה מן החי כמעט אינה מהווה
סיכון לתורם, ומתבצעת במינימום
סיכונים וחוסר נוחות.

"תרומת כליה נחשבת כניתוח
בטוח. ההתאוששות אורכת כמה
שבועות, ולאחר כמה חודשים רוב
התורמים חזרו לפעילות גופנית
רגילה. לאחרונה יצאנו בקמפיין
ייחודי שבמהלכו קבוצת אנשים
שתרמו כליה רצו ריצת מרתון,
לבושים חולצות שבחזיתן היו
מוטבעות המילים 'מתנת חיים', ועל
הגב נכתב 'כליה אחת, אבל לפניך!'
הם באו להוכיח שגם לאחר תרומת
כליה אפשר לבצע פעילות גופנית
מאומצת ולחוש כרגיל".

לרב הבר היה ברור לאורך כל
שנות פעילותו שאדם קיבל שתי
כליות בשביל שיוכל לתרום אחת מהן

לחולה שסובל. כך גם הרגישו למעלה
מאלף התורמים, שעשו זאת ממניעים
של טוב לב, אכפתיות ורצון להיטיב
ולתרום לאחר. חלק מהתורמים הם
בני משפחה שנחשפים לסבל הרב
שעובר החולה, וחלק גדול הם אנשים
יקרים שהחליטו להציל נפש מישראל.

נולדים מחדש

בארץ מחכים למעלה מאלף איש
לכליה שתגאל אותם מהסבל ותיתן
להם תקווה. עם כל תורם יורד אדם
מהרשימה ושב לארץ החיים.

מה עובר על חולה כליות? מדוע
חשוב כל כך למהר ולמצוא תרומת
כליה? זו שאלה נוספת שנשאל לא
פעם הרב הבר ע"ה, וכך השיב:
"תוחלת החיים של מטופלי דיאליזה
עומדת על שבע שנים, אם אפשר
לקרוא לזה חיים. החולה נצרך לעבור
טיפול במכשיר הדיאליזה שלוש
פעמים בשבוע, ויוצא סחוט ומותש.
הוא מוגבל באכילת כמעט כל סוגי
המאכלים ובכמויות השתייה. הוא לא
מסוגל להפריש נוזלים, הוא לא יכול
לעבוד ולהתפרנס וכמעט לא יכול
לצאת מהבית. אין אפשרות לצאת
לחופשה כי אי אפשר לוותר אפילו
על יום אחד של טיפולים.

"אם טיפולי דיאליזה אינם קלים
לאדם הבוגר, לילדים זה קשה פי
כמה וכמה. בעוד חבריהם, בני גילם,
פוקדים את בית הספר מדי יום ביומו,
גדלים ומתפתחים, ילדי הדיאליזה
מתחברים למכונות השואבות

מהם את לשד כוחם, ומעכבות את
התפתחותם הגופנית והלימודית.
תארו לעצמכם מסיבה בגן, שבה
מרבית הילדים נהנים מממתקים מכל
הסוגים, שותים ונהנים, ולעומתם
הילד חולה הכליות יושב ומסתכל.
הוא יודע שלו אסור..."

"אנו ב'מתנת חיים' זכינו ליזום
וללוות השתלות כליה מוצלחות של
כמה וכמה ילדים כאלה", ציין הרב
הבר, "זו תחושה עילאית, בלתי ניתנת
לתיאור. פתאום רואים ילד שזוכה
לחיות חיים של ילד, לצחוק, לרוץ,
לשחק וליהנות".

המושגים חוזרים להיות בריאים
ושלמים. הם מתרגשים לומר את
ברכת 'אשר יצר' לאחר שלא זכו לומר
אותה במשך שנים. הם מתחילים
להכיר את החיים האמיתיים,
הבריאים, ושבים לפעילות שעד אז
לא יכלו לחשוב עליה בכלל.

'מתנת חיים' מסייע גם ליהודים
מהתפוצות שהגיעו בעזרת שלוחי
חב"ד בכל העולם, שהפנו אותם
לכתובת המתאימה להצלת חייהם.

"אחד מתורמי הכליה היה חסיד
חב"ד שתרם לאישה שלא הייתה
שומרת מצוות", סיפר בשעתו הרב
הבר בחינך, "לאחר ההשתלה היא
התחילה להתקרב ליהדות. 'הרבה
חב"דניקים הקימו בתי חב"ד בכל
העולם', אמרה אשתי לתורם, 'אתה
הראשון שהקים בית חב"ד בתוך גופו
של אדם'..."

יחת הטלפון הייתה
מפתיעה: "כאן ישעיהו הבר.
חצי שנה חיכיתי להתקשר
אליו. עכשיו הגיע הזמן". השעה
הייתה 6:40 בערב, ביום שלישי. קולו
של הרב הבר הסגיר את התרגשותו
הגדולה: "אני יוצא עכשיו מהמרכז
הרפואי בילינסון בפתח-תקווה, לאחר
שהסתיים בהצלחה הליך של השתלת
כליה לאדם שהיה בסכנת חיים. חשתי
צורך להתקשר ראשית כול ל'שיחת
השבוע', ומיד תבין מדוע".

את הרב הבר, יו"ר עמותת 'מתנת
חיים', אנחנו מכירים בעקבות כתבה
שפרסמנו עליו לפני קצת יותר מחצי
שנה. בכתבה סיפר על תרומת הכליה
שהצילה את חייו ועל העמותה שהקים
בשאיפה לעודד בני-אדם לתרום אחת
מכליותיהם בעבור חולי כליות.

בין חיים למוות

מספר הרב הבר: "לפני כשנתיים פנה
אלינו דוד, גבר בן 51 (השמות המלאים
שמורים במערכת), שסבל מאי-ספיקת
כליות. הוא היה צריך להתחיל טיפולי
דיאליזה, אך חשש מאוד. הרופאים
הזהירו אותו שהוא שוגה, אבל פחדו
גבר על הסיכונים. זמן מה לאחר מכן
אושפז האיש במחלקת טיפול נמרץ,
לאחר הסתבכות של מים בריאות. כמה
שבועות היטלטל בין חיים למוות. הוא
החל לקבל טיפולי דיאליזה סדירים,

ואט-אט התאושש ונעשה כשיר
להשתלה.
"לפני יותר מחצי שנה", מוסיף
הרב הבר ומספר, "בעיצומו של מסע
חיפושים אחר תורם כליה בעבור
האיש, פנה אלינו ישראל, איש צבא
קבע, בן 29, והביע את נכונותו לתרום
כליה. נמצאה התאמה לדוד, ומוכן
ששמחנו מאוד".

אות בשבת

רשות הדיבור לישראל: "אחרי
שהודעתי להם על רצוני לתרום,
נתקפתי לפתע הרהורי חרטה. יום
שישי אחד הודעתי לאשתי שהחלטתי
לסגת ושאני מתכוון במוצאי השבת
להודיע לרב הבר שאני חוזר בי. בליל
שבת, בכניסתי לבית הכנסת, ניגשתי
לעֶרְמַת עלוני השבת ושלפתי את
העלון שאני מאוד אוהב לקרוא, 'שיחת
השבוע'.

"אני הופך את הגיליון ומביט במדור
'חיים יהודיים'. ומי מופיע שם? הרב
הבר! הרגשתי ממש את יד ההשגחה,
ידעתי שהקב"ה נותן לי ברגע זה את
הדחיפה להחלטה הקשה. באותו רגע
החלטתי שזהו, אתרום אחת מכליותיי
בעבור אדם שנזקק לה".

התרגשות במחלקה

ביום שלישי השבוע עברו השניים
את הניתוח בהצלחה. "בורא עולם

הריאיון ב'שיחת השבוע'
עם הרב הבר

נותן כוחות מיוחדים למי שתורמים
כליה", מסביר ישראל את משמעות
החלטתו. "אחרי ההשתלה פגשתי את
המושג, עם כל בני משפחתי, שלא
הפסיקו להודות. אלה רגעים מרגשים
ומקסימים".

מספר הרב הבר: "עיני הנוכחים
בחדר דמעו. המושג, שהיה נרגש
מאוד מהעובדה שהכליה מתפקדת,
אמר לתורם: 'יש לי בן חדש, נהיית בן
שלי', ואילו התורם אמר: 'נהיית אבא
שלי'..."

הרב הבר מציין כי זו תרומת הכליה
ה-157 שנעשתה באמצעותו ואומר:
"האפשר של התורמים מלווה אותם כל
חייהם. הם יודעים שהגוף שלהם מחיה
קשר דם שלעולם לא ינתק". וישראל
אומר: "נכון, נתתי את הכליה שלי, אבל
קיבלתי במתנה משפחה חדשה. אילו
הייתה לי עוד כליה, הייתי תורם שוב
בשמחה".

במפגש כזה אולי היינו מצפים לחוש מתח או חשש, אבל הדבר היחיד שהורגש אז בחדר היה שמחה. "לא יודע מאיפה בדיוק שאבתי את הכוחות, אבל עשיתי את זה בששון ובשמחה", אומר ר' בצלאל בפשטות.

חיים במתנה

ר' יהודה, ספר לנו בבקשה איך הכול התחיל.

"זה היה לפני כשנה. בחורף, סמוך לכ"ד טבת, זכיתי להימנות עם קבוצה מאנ"ש שנסעו לציון אדמו"ר הזקן בהאדיטש. זמן קצר אחר כך התחלתי לחוש כאבי ראש חזקים במשך היום וכאבים בשרירים כלילה. אני עובד כחשמלאי, ובשלב ראשון אמרתי לעצמי שהתחושות הללו נובעות מלחץ בעבודה. הייתי לוקח אקמול, מתעלם מהכאבים וממשיך בשגרת היום.

אהבת ישראל:

"חברים, בואו נתנהג תמיד באהבת ישראל. אם רואים שלמישהו יש כאב או בעיה, אסור להתעלם. אל תחכו שהוא יבוא ויבקש עזרה, אלא תיגשו אליו ותציעו את עזרתכם" (ר' יהודה מחפוז)

"באותם ימים ממש, התעניינו ברכישת דירה. ערב אחד, בערך חודש אחרי שהכאבים התחילו להופיע, סיפרתי לאשתי שעל הפרק יש הצעה לדירה שככל הנראה כדאי להתייחס אליה ברצינות. אשתי הגיבה מיד שלקראת צעד כזה יש לקבל את ברכת הרבי וישבה וכתבה מכתב לרבי. את המכתב הניחה בין דפי אחד הכרכים

אחוות חסידים.
מימין: ר' יהודה מחפוז
ור' בצלאל יקונט,
במהלך האשפוז

"המזכירה בישרה: נבחרת לתרום לחב"דניק. שאלתי מיד - מדובר ביהודה מחפוז מכפר חב"ד? וכשנעניתי בחיוב, קראתי בהתרגשות - איזה יופי!"

כליה חסידית למושתל חסידי

הצוות הרפואי ב'בילינסון' שפשף את עינוי כלא מאמין: תורם הכליה ר' בצלאל יקונט פוצח בריקוד חסידי "כי בשמחה תצאו" עם ר' יהודה מחפוז - שאליו יעביר בעוד זמן קצר את כלייתו | ר' בצלאל מספר על התהליך האישי - מהרגע שבו קיבל את ההחלטה הלא שגרתית לתרום כליה, ור' יהודה מגולל את התקופה הקשה שעבר מרגע הבשורה ששינתה את חייו | מסמך שכולו אהבת ישראל אמיתית

שניאור חביב

צעד ר' בצלאל שתי פסיעות לעבר ר' יהודה, הניח את ידו על כתפו, והשניים יצאו במחול. הריקוד נמשך דקות אחדות, ומפיהם בוקעת שירת הניגון השמח על המילים של ישעיהו הנביא שהרבי שר לעיתים קרובות: "כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון, ההרים והגבעות יפצחו לפניכם רינה וכל עצי השדה ימחאו כף". שום תיאור לא יוכל להמחיש את עוצמת הרגע.

לא בכל יום פוגשים אדם שעומד לתרום את אחד מאיבריו לאדם אחר שעימו יש לו היכרות קלושה בלבד.

תורם, ר' בצלאל יקונט מכפר חב"ד, כבר היה מוכן לניתוח. הוא כבר היה לבוש בחלוק של המרכז הרפואי, רגע לפני שעלה על המיטה הניידת שבה היה אמור להיות מובל לחדר הניתוחים. לידו עמד מקבל התרומה, ר' יהודה מחפוז, גם הוא מכפר חב"ד, מביט בו במבט שמשדר את הכרת הטובה העמוקה שהוא חש כלפיו ואיכשהו חושף גם את הלחץ והמתח הטבעי שבהם הוא נתון, ומלווה את ר' בצלאל לקראת צאתו לניתוח. כשעיניהם של השניים נפגשו,

של 'אגרות קודש', ואחרי שתי דקות של עיון במקום שבו נפתח הספר, החלה להקריא לי את דברי הרבי. ואני מוסר כאן את הדברים. הציטוט לא מדויק אבל זה תוכן הדברים: מסרו לי בשמו שמצב בריאותו אינו כדבעי ובטח יעשה כהוראת הרופא שהרי ניתנה רשות לרופא לרפא, ויהי רצון שיבשרני בהטבת מצבו... בהמשך הרבי מורה לנמען לומר בכל יום מספר פרקי תהילים.

"רעייתי סיימה להקריא את הדברים ואמרה בפסקנות: עכשיו בוודאי תיגש סוף סוף לרופא. הרופא הפנה אותי לסדרה של בדיקות וכעבור יומיים התקשרו אליי מהמרפאה והודיעו שעליי לבוא בדחיפות. הייתי בעיצומה של הרכבת צינורות חשמל מחוץ לבניין ואמרתי לעצמי שעם סיום העבודה אגש למרפאה. אבל במשרד המרפאה גילו אחריות וכעבור זמן מה טלפנו שוב והדגישו פעם נוספת את דחיפות העניין.

"הגעתי למרפאה ושם כבר חיכתה לי הפניה דחופה לחדר מיון. עם בואי למיון, הצוות פתח בסדרת בדיקות שנמשכה לתוך הלילה ובסיומן הודיעו לי הרופאים חד-משמעית: הכליות

שלך לא מתפקדות! הייתי מאושפז ארבעה ימים ובסיומם הוסבר לי שמהיום עליי לעבור דיאליזה לא פחות משלוש פעמים בשבוע."

ומהן התחושות שלך כשאתה שומע את ההודעות הללו מפני הרופאים?

"האמת היא שאחרי ההלם הראשוני, נרגעתי די מהר. בתודעתי עדיין ראיתי את עצמי כאדם בריא ועד

מתנה שכולה חיים

"מבחינתי 'מתנת חיים' זה לא רק משפחה, אלא ארגון שהוא בין החשובים בעולם היהודי אם לא החשוב מכולם. לפני שהוקם 'מתנת חיים' אנשים היו מחכים שנים ארוכות בטיפול דיאליזה ובסוף נפטרים לבית עולמם" (ר' יהודה מחפוז)

ר' יהודה מחפוז לצד הרב הבר ע"ה לפני כניסתו לחדר הניתוח

שלא חוויתי בפועל את המצב החדש, לא יכולתי אפילו לדמיין במה מדובר. בהתחלה אתה אומר לעצמך - בסדר, אבוא שלוש פעמים בשבוע לטיפול ונעבור את זה. בטבעי אני אדם שמח ואופטימי וגם אחרי שהוסבר לי היטב במה מדובר לא ראיתי את זה כל כך בחומרה.

"אבל אחרי פעם ועוד פעם, שבוע ועוד שבוע, אתה נאלץ להבין את חומרת המצב. אני לא רוצה להאריך בתיאורים לא נעימים, אבל לשכב מחובר לצינורות כארבע שעות בכל פעם, לחוש את תופעות הלוואי, להיזהר שלא לשתות יותר מדי כדי שלא להתנפח ולא ליצור עומס על הכליות, ושלא לשתות פחות מדי כדי שלא להתייבש חלילה, ובכלל להיכנס למשטר של דיאטה קפדנית, אלה דברים בכלל לא פשוטים שמשנים את כל החיים שלך. בשלב ראשון אתה גם מסרב לקבל את המציאות הלא נעימה. פנינו לרופאים מומחים, התייעצנו עם הרב פירר, פגשנו את הרב הבר מ'מתנת חיים' וחלף זמן עד שהפנמתי שזהו זה. הדיאליזה היא כורח חיים והסיכוי היחיד להפסיק אותה הוא השתלת כליה מתורם."

ובינתיים אתה גם לא עובד.

"בחודש הראשון מאז שהתברר המצב שלי, ממש לא יכולתי לזוז. לאט-לאט חזרתי לעבודה, אבל כמו שאמרתי, מהרגע שבו אתה מוגדר כמטופל דיאליזה שום דבר כבר לא מה שהיה. שמונה חודשים הייתי במצב הזה עד שבחסדי ה', ר' בצלאל יקונט היה השליח משמיים ותרם לי כליה. והיום ברוך ה' אני מודה בכל יום שהכול עבר בשלום."

"חיפשתי הזדמנות..."

ר' בצלאל, ספר לנו את הסיפור מהצד שלך - איך ומתי גמלה בליבך ההחלטה לתרום כליה לר' יהודה?

"למרות ששינוי תושבי הכפר, עברו חודשים מאז שר' יהודה הפך למטופל דיאליזה ועד שנודע לי על כך. גם

כשמעתי על כך, לא מיהרתי להציע את עצמי כתורם כי שמעתי שיש לו אחים ותהליך התרומה מאחד מהם כבר יצא לדרך. למעשה, מבחינתי הסיפור מתחיל בתקופת חג הפסח. עשינו את החג אצל קרובי משפחה בווירג'יניה שבארצות הברית ויום אחד קיבלתי הודעה כתובה מגיסי ר' רחמים אייזנברג ובה סיפר לי שאחד מוותיקי הכפר נזקק לתרומת כליה. מיד ביקשתי מגיסי להודיע לו שאני מוכן לתרום."

נשמע כמו רבי עקיבא שחיכה להזדמנות 'מתי יבוא לידי' מעשה של מסירות נפש...

"אני לא רבי עקיבא ולא רואה את המעשה כמסירות נפש, אבל בהחלט היה בי תמיד רצון לעשות משהו גדול וחיפשתי הזדמנות. אני עצמי לא יודע להסביר מאיפה בדיוק זה בא לי. אולי ההחלטה נפלה אצלי לפני שנים כאשר חמותי שתחי' עברה השתלת כבד. הייתי מעורה בארגון ופרטי התהליך ועם שאר בני המשפחה ליוויתי אותה בניתוח שנערך באותו אגף במרכז הרפואי 'בילינסון', ואולי בימים ההם, כשנוכחתי עד כמה השתלה יכולה להציל חיים כפשוטו, החלטתי שיום אחד אהיה שותף לתהליך הזה.

"גיסי הודיע על כך לאותו תושב ומאוחר יותר הוא סיפר לי שהידיעה הגיעה אליו במהלך נסיעה, ביציאה מירושלים. מרוב התרגשות הוא פרץ בבכי ועצר בצד הכביש כדי להירגע.

"עם שובי לארץ", הוא ממשיך לספר, "פניתי לרב הבר מ'מתנת חיים', מילאתי טפסים וחיכיתי להמשך התהליך. בינתיים התברר שמישהו מבני המשפחה הקרובים נמצא מתאים לתרום לו וברוך ה' השתלה התבצעה בהצלחה (גם כאן בסיוע ובליווי אישי של 'מתנת חיים'). שמחתי בשבילו ואמרתי לעצמי - זה הזמן שלי לחזור ולברר מה שלומי של ר' יהודה מחפוז."

"באותה שעה עדיין הייתה תוכנית שאחד מאחיו יתרום לו כליה

ריקוד של חצוזה, בבית הרפואה, לפני הכניסה לניתוח

שמעתי מהרב הבר ומאחרים וקראתי מאמרים, שבהם הוסבר שהדבר לא כרוך בשום סיכון בריאותי, וכאמור, רציתי מאוד לעשות משהו טוב וגדול ורק חיפשתי הזדמנות מתאימה. משהו בתוכי, כוח פנימי ועוצמתי כלשהו שאינני יודע להגדיר, לא הפסיק לדחוף אותי לעשות את זה.

"בהמשך הקיץ התברר כי מסיבות שונות, אף אחד מבני המשפחה של ר' יהודה לא נמצא מתאים. עכשיו היה ברור לשינוי שבעזרת ה' מתקדמים בתהליך. כפי שאפשר לשער, כשרעייתי וילדיי הבינו שאני רציני בעניין, התגובות הראשונות היו - מה פתאום? מאיפה זה בא לך? ועוד תמיהות כאלה. אבל בהמשך, כשראו שאני נחוש לעשות את זה, אמרו לי - אם זו ההחלטה שלך ואתה מרגיש שטוב ונכון לעשות את זה, אנחנו מאחוריק, וזכיתי למלוא הגיבוי והתמיכה.

"אבל אני קצת מקדים את המאוחר, והאמת היא שגם בדיקת ההתאמה וההכנות לניתוח הן סיפור לא פשוט. "אני זוכר היטב את הרגע שבו פנו אליי מ'מתנת חיים' והודיעו

זיכרונות מהרב הבר: "בזמנו אמר לי הרב הבר ע"ה שמבחינתי הכי טבעי שדווקא חסידי חב"ד, שמחונכים מגיל רך ומדורי דורות לאהבת ישראל ומסירות נפש עבור כל יהודי, יהיו שותפים בתרומה" (ר' בצלאל יקונט)

והבנתי שלא זקוקים לי. אבל הימים והשבועות חלפו ומדי פעם חזרתי ואמרתי לר' יהודה - אם משום מה אף אחד מבני המשפחה הקרובה לא נמצא מתאים, אני כאן, מוכן לתרום לך כליה ברצון רב ובחפץ לב.

"ר' יהודה בעדינותו היה עונה לי - לא נעים לי, ומי יודע מה יהיה אם חלילה הניתוח לא יצליח ואם חלילה משהו יקרה לך... אבל אני מצידי לא חששתי ולא פחדתי. כבר

לי שהגיע הרגע לפתוח בהכנות לתרומה. הייתי אז בבית שאן. כפי שכל מכיריי יודעים, אני עוסק בייבוא אתרוגי קלבריה ולצד זה גם במכירת לולבים. זה היה בחודש מנחם-אב, כשהייתי בתוך חדר קירור ענק, בין עשרות אלפי לולבים. כשראיתי על צג הטלפון הנייד את מספר הטלפון של 'מתנת חיים' מיהרתי לענות.

**חילתא
דבדיחותא
”יומיים אחרי ההודעה
שנמצאתי מתאים,
פגשתי את ר' יהודה
בהפתעה ליד 'קיוסק
גיטל' בכפר. הוא
החזיק בידו בקבוק
קוקה-קולה ומיד מזג
לי כוס, אמרנו 'לחיים'
והוא אמר לי בבדיחות
הדעת - קח, תשתה,
תפנק את הכליה שלי
שבינתיים נמצאת
אצלך...”
(ר' בצלאל יקונט)**

”ביקשתי להמתין רגע עד שאצא מהמקום הרועש לפינה שקטה, והקשבתי בדריכות. כבר הייתי אצלם ברשימת ההמתנה, ואחת לשבועיים בערך הייתי איתם בקשר. הפעם המזכירה בישרה: נבחרת לתרום לחב”דניק. כצפוי שאלתי מיד - מדובר ביהודה מחפוז מכפר חב”ד? כשנעניתי בחיוב, קראתי בהתרגשות - איזה יופי!

”כיוון שכבר הייתי אחרי סדרת בדיקות, היה ברור שעקרונית יש התאמה והייתי בטוח שבעזרת ה' גם בהמשך הדרך לא יהיו תקלות והכול יהיה בסדר”.

ר' יהודה מחפוז: “אני מודה

ומתוודה שמצידי די נלחצתי. דווקא העובדה שמדובר בתושב הכפר, מישו מוכר, הוסיפה למתח שלי, ובליבי חששתי - מה יהיה אם חלילה יקרה לו משהו... אבל בהמשך, ככל שהתהליך התקדם, השמחה, הביטחון והאופטימיות הלא ניתנת לערעור של ר' בצלאל, הדביקו גם אותי. הוא פשוט לא נתן מקום לשום חשש”.

ובאמת, לא ייתכן שההשתלה לא תצליח?

ר' בצלאל: “ודאי שייתכן. ממש ליד יהודה שכב מישו שהמתין להשתלה, אבל לאחר שהכליה הוצאה מגופו של התורם, משום מה היא חדלה לפעול והייתה אכזבה גדולה מכך שלתורם חסרה כליה, והמתין להשתלה לא קיבל את המצופה. אבל כאמור, מלמעלה החדירו בי שמחה וביטחון והייתי בטוח שבעזרת ה' הכול יעבור בשלום”.

הבדיקות והנחישות

ר' בצלאל יקונט: “יומיים אחרי ההודעה שנמצאתי מתאים, פגשתי את ר' יהודה בהפתעה ליד 'קיוסק גיטל' במרכז הכפר. אני זוכר שהוא החזיק בידו בקבוק קוקה-קולה ומיד מזג לי כוס, אמרנו 'לחיים' והוא אמר לי בבדיחות הדעת - קח, תשתה, תפנק את הכליה שלי שבינתיים נמצאת אצלך...”

”מעבר לבדיחות, הבדיקות לקראת הניתוח בפועל מורכבות למדי. נשלחתי למקום אחד לבדיקות אק”ג בלב ולמקום אחר לסי-טי לב ולמקום נוסף לסי-טי בטן ואחר כך לצילום אולטרא סאונד של הכליות. אחרי שבכל הבדיקות הללו נמצאתי כשיר ברוך ה', נשלחתי לאבחון פסיכולוגי במשרד הבריאות. כנראה כדי לוודא שאני מקבל החלטות ביישוב הדעת ובדעה צלולה.

”הבדיקה הזו הייתה קצת מביכה. בתחילה מבקשים ממך לזהות ולצייר דברים כמו עט ובית ובהמשך אתה עובר עוד שורה של מבדקים, שבהם

אתה צריך להוכיח שאתה אדם נורמלי ובר-דעת. השלב האחרון והמכריע הוא התייצבות לפני ועדה מיוחדת שאמורה לאשר או לדחות את המועמדות שלך.

בין השאר הם שאלו אותי אם כיהודי חרדי אני בטוח שזה הדבר הנכון לעשות על פי ההלכה. עניתי להם שכמוכן התייעצתי עם רב מורה הוראה, וכחסיד חב”ד התייעצתי גם עם המשפיע שלי. כולם עודדו אותי לעשות את המצווה”.

ר' יהודה מחפוז: “כפי שכבר אמרתי, לצד ההתרגשות והשמחה על כך שנמצא תורם מתאים ובקרב תבוצע ההשתלה, הייתי די לחוץ. מה גם שחוויתי כמה אכזבות, לאחר שתורמים פוטנציאליים אחרים נמצאו לא מתאימים, או נפסלו בהמשך ההכנות. וכך חלפו כשמונה חודשים של טיפולי דיאליזה”.

לפני פרשת ההשתלה הכרתם זה את זה?

ר' בצלאל: “היכרות מאוד שטחית. ר' יהודה צעיר ממני בכעשרים שנה, כך שאנחנו לא חברי כיתה או משהו דומה”.

ר' יהודה: “זה בדיוק העניין. במעשה המופלא הזה שאחרי הכול הוא כן מסירות נפש למען הזולת, ר' בצלאל הביא את אהבת ישראל שמאפיינת את כפר חב”ד לשיאים חדשים.

”אני גם חושב שזה המסר המרכזי של כל העניין ולכן כדאי לדבר על כך ולפרסם את הסיפור שלנו. חברים, בואו נתנהג תמיד באהבת ישראל. אם רואים שלמישהו יש כאב או בעיה, אסור להתעלם. אל תחכו שהוא יבוא ויבקש עזרה, אלא תיגשו אליו ותציעו את עזרתכם. תאמינו לי, מבחינתי, קבלת כליה בתרומה הייתה צעד שכרוך באי נעימות רבה מאוד, ואילולא ההתנהגות המופלאה של התורם 'שלי', היה לי קשה מאוד לעבור את זה. לא פעם תחושת אי הנעימות מונעת מאנשים לפנות ולבקש עזרה, אז כאמור תפקחו

עיניים ואל תחכו שיבואו לבקש מכם”.

ר' בצלאל: “אני מסכים עקרונית עם הקביעה שבסופו של דבר זה הפך למאורע של כל הכפר ואולי גם אני הרגשתי מעין שליח ציבור. ביום הניתוח, אחרי שלא ישנתי יותר מדי בלילה, השכמתי לקום, ואחרי טבילה במקווה בהתרגשות, כנהוג לפני מצווה חשובה ותפילה בציבור, ידידי הטוב ר' יואל מעודה הסיע אותי ל'בילינסון' וכל הזמן הייתה לי תחושה מאוד טובה.

”יש גם משמעות סמלית לתאריך שבו התבצע הניתוח. בתחילה דובר שזה יהיה ב' בחשוון שהוא יום הולדתו, או בכ”ב בחשוון שהוא יום ההולדת של יהודה, אבל לבסוף נבחר התאריך י”ד כסלו, יום נישואי הרבי והרבנית, וברור שברכת הרבי עמדה לנו”.

דמעות של שמחה

בסביבות השעה תשע בערב, במוצאי י”ד כסלו, יצא גם ר' יהודה מחדר ההתאוששות והרופאים התירו לו להיפגש עם ר' בצלאל, שאותו לא ראה מאז ריקוד ה'כי בשמחה תצאו' בשעות הבוקר. השניים התחבקו בהתרגשות. הפעם לא היה להם כוח פיזי לרקוד, אבל הדמעות על פניהם היו דמעות של אושר ופיהם לא פסק מלהודות לה' על שהגיעו עד הלום.

מאז ממשיך ר' בצלאל להתנדב ב'מתנת חיים' וללוות משפחות תורמים ונתרמים בתהליך המורכב.

”כשאנחנו עברנו את התהליך, הרב הבר לא עזב אותנו לרגע”, מספר ר' בצלאל. “הוא ליווה אותנו לאורך כל הדרך הארוכה והיה איתנו בכל צעד ושעל.

”אני אישית קיבלתי את הפטירה שלו בצורה קשה מאוד, וכולנו מנסים קצת למלא את החלל הגדול שהוא השאיר. אני מתנדב ב'תל השומר' ועומד בקשר עם המשפחות. נפגש עם תורמים ומלווה אותם בכל התהליך,

רק משפחה, אלא ארגון שהוא בין החשובים בעולם היהודי אם לא החשוב מכולם. לפני שהוקם 'מתנת חיים' אנשים היו מחכים שנים ארוכות בטיפולי דיאליזה ובסוף נפטרים לבית עולמם.

”בזכות הפעילות של 'מתנת חיים' אנחנו עומדים היום על מעל 1,300 מושתלים, שזה אומר במילים פשוטות 1,300 בני אדם שחיייהם ניצלו”.

ר' בצלאל, מה המסר שלך לחסידי חב”ד?

”בזמנו אמר לי הרב הבר ע”ה שמבחינתו הכי טבעי שדווקא חסידי חב”ד שמחונכים מגיל רך ומדורי דורות לאהבת ישראל ומסירות נפש עבור כל יהודי, יהיו שותפים בתרומה. אנחנו נוסעים לכל העולם להציל יהודים וכאן יש לנו אפשרות לעזור ליהודי ולהציל את חייו כפשוטו בגשמיות.

”כיום ברוך ה' המודעות הולכת וגוברת בעיקר בזכות 'מתנת חיים'. כל חסיד נוסף שתורם, מעורר את הסביבה שלו להשתתף. אחריי הצטרפו עוד שלושה אחיינים שלי, אברכים צעירים, שתרמו כליה.

”אני ממליץ לכל אחד לעשות את זה, למרות שאני יודע שלא כל אחד מסוגל, וזה ממש עניין של אתערותא דלעילא. עם כל זה אני ממליץ, כי האושר שיש מאחורי התרומה הוא אין-סופי. אותי הוא מלווה מאז יום-יום”.

הכנת מתחים

”אני מודה ומתוודה שמצידי די נלחצתי.

דווקא העובדה

שמדובר בתושב

הכפר, מישו מוכר,

הוסיפה למתח שלי,

ובליבי חששתי - מה

יהיה אם חלילה

יקרה לו משהו... ככל

שהתהליך התקדם,

השמחה, הביטחון

והאופטימיות הלא

ניתנת לערעור של ר'

בצלאל, הדביקו גם

אותי”

(ר' יהודה מחפוז)

מסייע להם מניסיוני, מרגיע, מעודד ומחזק במה שאני יכול.

”אני מקבל כל הזמן פניות ממשפחות שמתמודדות עם חולה במשפחה, מסביר את התהליך מבחינה פרוצדורלית ורפואית ומנסה לעזור איפה שצריך לקדם פגישות ולזרז תהליכים. פעמים רבות, בעקבות הייעוץ שלי אנחנו מוצאים תורם מתוך המשפחה.

”מבחינתי 'מתנת חיים' זה לא

הרב-משפיע שלי
מהישיבה אמר לי:
"לאדם יש שתי כליות
כדי שיוכל לתרום אחת"

כליות ולב

מהילדים באופן אישי ורצה לשמוע מה הם לומדים ואיך הם מסתדרים בגשמיות וברוחניות. "יש לנו קבוצה של תורמים שמתנדבים כיום ב'מתנת חיים', ואנחנו מאוד מקפידים שלא יעלה בקבוצה שום דבר שלא קשור לכך. לפני שיצאנו לשליחות הרב הבר פרסם מיוזמתו הודעה בקבוצה, התנצל שהוא חורג מתנאי הקבוצה, איחל לנו בהצלחה, העלה קישור לתרומה וביקש מכולם לסייע לנו בתרומה".

...

והחיבור שלנו היו מיידים וחזקים מאוד. "הוא ליווה אותי באופן אישי בכל התהליך, והתעניין בשלומי בכל שלב לפני ואחרי. בשנה שאחרי התרומה עשיתי סעודת הודיה והוא כמובן השתתף. הוא כל הזמן דאג להיות איתי בקשר באופן אישי. "ממש לפני הקורונה יצאנו לשליחות עם כל המשפחה להחליף לתקופה את אחד השלוחים במזרח הרחוק שנאלץ לשוב ארצה, והרב הבר התקשר אלינו בכל שבוע והתעניין בשלומנו. הוא הכיר כל אחד

יחה עם תורם כליה היא תמיד מרגשת ומעוררת השראה, אבל החלק המרגש מבחינתי בשיחה הגיע דווקא בסיומה כששאלתי את מנחם על הקשר שלו עם הרב אברהם ישעיהו הבר. "קשה לי לתאר את הקשר שהיה לי עם הרב הבר", הוא אומר ועיניו מצטטות בערגה אמיתית, "כשהוא נפטר הרגשתי שאיבדתי אבא. ממש ככה. מהרגע שנפגשנו היה בינינו קשר מאוד מיוחד. למרות שהכיפה הגדולה שלי מסגירה באופן די בולט את השתייכותי, והוא איך לומר, לא היה שייך בדיוק למגזר, הקשר

ר' **מנחם בקוש** הוא חסיד חב"ד ואב לשישה, פרויקטור, תושב ההתיישבות 'עדי עד' ובשנים האחרונות, מאז תרם בעצמו כליה, גם מתנדב פעיל בארגון 'מתנת חיים' | מנחם גדל בבית שכולו חסד, נתינה ושליחות, ולמרות זאת שום דבר בחיים לא הכין אותו לאתגר של תרומת כליה, ולקשר האישי ויוצא הדופן עם מייסד הארגון הרב **ישעיהו הבר** ע"ה | וגם: איך הגיבו המושטל והוריו? | **שיחה אישית מרגשת**

שניאור חביב

נעים להכיר: ר' מנחם בקוש, חסיד חב"ד ואב לשישה, אברך נמרץ, תושב מאחז עדי עד ובשנים האחרונות, מאז תרם בעצמו כליה, גם מתנדב פעיל בארגון 'מתנת חיים'.

מנחם גדל בבית אל בבית שכולו חסד, נתינה ושליחות. הוריו ר' דוד ונעמי בקוש פועלים כשלוחי הרבי בבית אל כבר שנים, אבל אף שגדל בבית של נתינה, שום דבר בחיים לא הכין אותו לאתגר הזה של תרומת כליה.

מנחם, איך הגעת לזה?

"הגעתי לזה דרך הודעת וואטסאפ שגרתית", מספר ר' מנחם, "מישהו באחת הקבוצות סיפר על חבר שצריך תרומת כליה. קראתי את ההודעה ופתאום שמתי לב שסוג הדם הדרוש זהה לשלי. התקשרתי רק להתעניין. אמרתי לעצמי, בוא נבדוק, ונראה בהמשך לאן זה יוביל. ידעתי שזה תהליך לא קצר ותמיד אפשר לעצור אותו אם ארגיש לא שלם עם עצמי".

מנחם החל את התהליך. בדיקות הדם והאולטרא סאונד הראשוניות

החשש האמת, בכל

התקופה הזו קינן בי חשש אחד. שבסופו של דבר לא יצא מזה כלום. שיפסלו אותי. ידעתי שבסופו של התהליך הוועדה פוסלת או מקבלת בלי לנמק ולהסביר. מעבר לזה לא היה בי שום פחד. ממש לא. מה שכן היה הוא התרגשות גדולה"

נתנו אור ירוק להמשך. ואולם במהלך ההכנות התבשר מנחם שהאיש שעבורו החל את התהליך, אב לחמישה ילדים, כבר קיבל את התרומה ממישהו אחר.

מנחם היה יכול לעצור כאן

ולסגת בכבוד מן הרעיון. אך הוא בחר להמשיך. הוא שלח את פרטי הבדיקות וסוג הדם שלו לארגון 'מתנת חיים' העוסק בתרומות כליה, והמשיך לקיים את הבירורים שלו מול עצמו. "נוצר מצב שבו אני מקדם תהליך שבינתיים אני לא ממש שלם איתו. רק מתוך מחשבה שתמיד אפשר לעצור".

מחשבות, מחקרים, התייעצויות

החודשים הבאים היו עבור מנחם ומשפחתו בקוש תקופה של הרבה מחשבות, שיחות והתייעצויות. "היו לי המון שיחות עם אשתי, עם המשפחה הקרובה, עם רופאים ומומחים, ממש חקרתי ולמדתי את הנושא לעומק, לא הנחתי שום פרט. חשתי שזהו צעד משמעותי מכדי שאוכל להסתפק במידע כללי בלבד.

"במקביל, התחלתי ללמוד את הנושא מבחינה יהודית - הלכתית וחסידית. לפני הכול, התייעצתי עם המשפיע שלי הרב זלמן נוטיק מירושלים. הוא לא רצה לענות לי במקום וביקש זמן מה לחשוב על כך. בסופו של דבר הורה לי להתייעץ עם שלושה מרבני חב"ד, הגה"ח הרב מנחם מענדל גלובסקי מד"א קהילת חב"ד ברחובות וסיור"ר בי"ד רבני חב"ד, הגה"ח הרב יצחק אייזיק לנדא רבה של בני ברק, והגה"ח הרב ברוך בועז יורקוביץ רב שיכון חב"ד בלוד. הרבנים תחקרו אותי, ביררו וירדו לכל פרט בכל השלבים של הניתוח, ההשתלה והחיים לאחר מכן. אני נזכר שבאותה תקופה היו לי שיחות ארוכות עם הרב אייזיק לנדא. באחת הפעמים שאלתי אותו כיצד ההלכה מתירה לתרום כליה, הרי אם הקב"ה ברא אותנו עם שתי כליות סימן שיש צורך בשתייהן. הרב לנדא אמר לי: 'ה' ברא לאדם שתי כליות, כדי שאחת מהן הוא יוכל לתרום'.

"אחרי שקיבלתי אור ירוק מהרבנים, ואת הגיבוי של המשפחה הקרובה, הייתי צריך לעבור סדרה ארוכה

חוגג עם הרב הבר את התרומה ה-770 עם עוגה מיוחדת ובקבוק 'משקה'

של בדיקות וועדות ואפילו אבחון פסיכיאטרי עד לאישור הסופי".

תשעה חודשים של ועדות, בדיקות ואבחונים. לא פחדת?

"האמת, כל התקופה הזו קינן בי חשש אחד. שבסופו של דבר לא יצא מזה כלום. שיפסלו אותי. ידעתי שבסופו של התהליך הוועדה פוסלת או מקבלת בלי לנמק ולהסביר.

"מעבר לזה לא היה בי שום פחד. ממש לא. מה שכן היה הוא התרגשות גדולה. חשבתי כל הזמן שלאישה יש את התחושה הזו כשהיא הולכת ללדת. תחושה שהיא מביאה חיים לעולם. זו שמחה עצומה וחוויה שגבר בדרך כלל לא יכול לחוש. אמרתי לעצמי שהדבר הכי קרוב ללידה, זה להעניק חיים באמצעות תרומת כליה. נוסף לכך כל התהליך הזה נמשך אצלי תשעה חודשים. כמו תשעת ירחי לידה. זה היה מאוד סמלי. חיים חדשים שנוצרים ומתפתחים בקצב איטי".

עוגות עם לב

כל מי שנכנס ל'מתנת חיים' מכיר את סיפורו של הרב הבר והיעד של 800 תרומות. הרב הבר, בעצמו מושתל כליה, הקים את הארגון לאחר שחברו הקרוב שהמתין איתו לא שרד במהלך תקופת ההמתנה שהייתה בזמנו ארוכה מאוד, ונפטר.

באותה תקופה רשימת הממתינים להשתלה עמדה על 800, וכשהרב הבר הכריז שהיעד שלו הוא 800 השתלות, הכול צחקו לרעיון.

"כשהגענו להשתלה ה-400", מספר מנחם, "קמתי בבוקר והרגשתי שאני לא מסוגל ללכת לעבודה. הייתי נרגש ברמות שאי אפשר לתאר. זה כבר היה חצי מהיעד, פשוט לא הייתי מסוגל להתרכז ולחשוב על כלום מרוב התרגשות ושמחה.

"נכנסתי לאוטו, נסעתי לקונדיטוריה, קניתי עוגה עם המספר 400, נסעתי לרב הבר והבאתי לו את העוגה. מאז זה הפך למסורת. בכל מאה השתלות הייתי מזמין עוגה עם מספר ההשתלות, והיינו חוגגים את זה במשרד.

"לקראת התרומה ה-770 הבאתי לו במתנה הקדשה מיוחדת מודפסת על זכוכית. בהשגחה פרטית, התרומה ה-770 הייתה של חסידת חב"ד, אחת השלוחות במוסקבה, שהחליטה על התרומה בעקבות פרסום של 'מתנת חיים' שבעלה הביא איתו מכינוס השלוחים העולמי.

"כשהגענו להשתלה ה-799, לא היה גבול להתרגשות. לא יכולתי להתאפק ולחכות ל-800. קניתי עוגה עם המספר 799 ונסעתי אליו למשרד. זה היה בין פורים לפסח, בעיצומו של הגל הראשון של הקורונה. בדיעבד התברר שזו הייתה ההשתלה האחרונה שהוא ליווה בחייו. אומנם ההשתלה ה-800 התבצעה עוד בחייו אך התקיימה בחו"ל והוא לא היה נוכח".

צדקה מחלבי ודמי

נשמע שממשהו שאתה לא ממש שלם איתו, זה הפך למשהו שרצית מאוד לעשות. מאיפה הלהט הזה? מהו הרעיון שמוביל אותך בכל התהליך?

"למעשה, מהרגע שבו קיבלתי את אישור הרבנים, המשפיע והמשפחה הקרובה שלי, וידעתי שזה מה שנכון לעשות, מה שהליב אותי היה העניין של נתינת צדקה. הרגשתי כמו מישהו שזכה בסכום גדול, והוא נותן את חלקו לנזקקים. אדמו"ר הזקן כותב בתניא שהצדקה נעלית מכל המצוות כי כשאדם עובד עבור הכסף ואחר כך תורם אותו לצדקה, זה בעצם 'מיעוט

חלבי ודמי'. וכאן יש לי הזדמנות לתרום ממש מחלבי ודמי, מהכליה הנוספת שהקב"ה נתן לי.

"בתחילת התהליך השתתפתי בהרצאה שבה הסבירו את כל התהליך הצפוי לתרומת כליה מבחינה רגשית ופרוצדורלית. בתוך הדברים הסבירו לנו מה עוברים החולים שזקוקים לתרומה. כשמעתי את זה, לא יכולתי להאמין ולסבול שיש כל כך הרבה אנשים שזקוקים וממתינים להשתלה ולא הבנתי כיצד ייתכן שבתי הרפואה לא מלאים באנשים שרוצים לתרום כליה.

"בתוך התהליך התקשרו מ'מתנת

חגיגת הרב הבר את עוגת ה-500

ההכרעה
"למעשה, מהרגע שבו
קיבלתי את אישור
הרבנים, המשפיע
והמשפחה הקרובה
שלי, וידעתי שזה
מה שנכון לעשות,
מה שהלהיב אותי
זה העניין של נתינת
צדקה. הרגשתי כמו
מישהו שזכה בסכום
גדול, והוא נותן את
חלקו לנזקקים"

ספר רגיל והשתדל להשתלב בחברה ככל שאר הילדים. אולם כשהיה בן ארבע-עשרה מצבו הלך והידרדר, ובגופו הושתלה כליה בפעם הראשונה מתורם שכבר לא היה בין החיים. הכליה החזיקה מעמד בגופו של קובי כמעט חמש-עשרה שנה עד שקרסה, והוא החל בטיפול דיאליזה מפרך.

שנים המתין קובי לתרומת כליה ובינתיים היה נתון לטיפולי דיאליזה. לפני כשנה נמצא שוב תורם, שכבר לא היה בין החיים, ואולם ההשתלה לא צלחה והכליה נדחתה. קובי היה שבור ורצוץ נפשית ואז הגיעה הישועה בדמותו של מנחם.

מבירא עמיקתא לאיגרא רמא

ההודעה שיש תורם גרמה לקובי להתרגשות גדולה מאוד. ההשתלה הקודמת, אחרי שש שנים של דיאליזה, נכשלה. לאחר מכן שוב החל תהליך שנקטע ברגע האחרון כשהתורם קיבל רגליים קרות, מה ששבר אותו נפשית ופיזית. הוא לא היה יכול לשאת את המחשבה של חזרה לדיאליזה והודיע לאמו שנמאס לו והוא מוותר... חלילה.

חיים' ואמרו לי שיש בחור צעיר שזקוק להשתלה בדחיפות, ומבחינת סוג הדם וכל שאר התנאים הרפואיים אנחנו מתאימים, ושאלו אותי אם אני מעוניין. מובן שהשבתי בחיוב. למעשה שמחתי שמצאו מישהו שזקוק ומתאים. אבל אז הייתי עוד צריך לקבל אישור סופי מהוועדה.

"כשקיבלתי את ההודעה החיובית הסופית הרגשתי התרגשות, מתח ושמחה גדולה. זה היה רגע גדול שהרבה זמן חיכיתי לו. דמיינתי כל הזמן את החיים שאחרי התרומה. לא עיכלתי את זה.

"בוועדות הזהירו אותי בכל השלבים. אמרו לי, תדע לך שיש סיכוי שהכליה לא תיקלט אצל המושל, ואז התחושה היא שאתה תורם סתם. הם רצו לדעת את התגובה שלי ושאלו אותי מה אעשה אם הכליה לא תיקלט. אמרתי להם: הכול מהקב"ה, קיבלתי שתי כליות כדי לתרום, והקב"ה יעשה את הצעד שלו בזה.

"בהודעת הוואטסאפ שקיבלתי, הבחירה שלי להתקשר, וכל רצף ההשגחה הפרטית, עד שהודיעו לי על קובי, הרגשתי את יד ההשגחה מלווה אותי בכל רגע ושלב בתהליך הזה".

סיפורו של קובי

הבעיות התחילו יום לאחר לידתו של קובי. הוא הוכנס לניתוח, הניתוח הסתבך ובעקבותיו נגרם לו נזק כבד לכליות ולשמיעה. בגיל שלוש, כשכל הילדים התרגשו לקראת הכניסה אל הגן, החל קובי בטיפולים תרופתיים סדירים, גופו הקטן מחובר למכשירים, וכשכל הילדים גלשו במגלשות, הוא בהה בצינורות הרבים הגולשים מגופו.

למרות הפגיעה המשמעותית בשמיעה ובכליות, והטיפולים הקבועים, השתדלו הוריו של קובי, דוד ואביבה חי, להעניק לו ילדות שגרתית ככל האפשר. הוא למד בבית

מכל התרופות וההרדמה", מספר מנחם. "הרופא ניגש אליי ואמר לי שהניתוח הצליח, שהכליה ממש טובה ומתאימה לקובי ונראה שהיא נקלטה היטב. פתאום הרגשתי שכל הכאבים נעלמים. שמחתי שעשיתי את זה ושתודה לה' זה הצליח. ירדתי מהמיטה, הלכתי לחדר שלו ופשוט בבידוד והיה אסור במגע אבל לא יכולתי להתאפק".

עשיתי 'מטוסים' עד שנמאס

מנחם, איך עברו עליך הימים שאחרי הניתוח?

"ברוך ה'. לקחתי חופשה בת שבועיים מהעבודה, שכבתי ונחתי ואחר כך חזרתי בהדרגה. אפשר לומר

הנתינה "התובנה היחידה שלי היא שחבל שעדיין יש תור של אנשים שמחכים. יש אלף חולים שמחכים בתור. כחסידי חב"ד אני שואל את עצמי לפעמים איך זה שאנחנו לא בחוד החנית בעניין הזה. נוסעים לכל מקום בעולם להקים בתי חב"ד וכאן יש לנו אפשרות של הצלת יהודים בגשמיות"

"יום לפני הניתוח פגשתי את מתאמת ההשתלות, ואמרתי לה שזהו, אני מוכן. מנחם ישב וחיכה לי בחדר המתנה סמוך. נכנסתי לחדר ודיברנו קצת. הייתה התרגשות. היה קשה לדבר.

"זה היה יום לפני הניתוח", סיפר קובי לאחר ההשתלה. "לא היו לי מילים. התרגשתי מאוד. אמרתי לו שמה שהוא עושה זה הדבר הכי גדול בעולם. לא ידעתי מה לומר לו. הרגשתי שכל מה שאומר לא יכיל את מה שחשתי באותו רגע כלפיו ובכלל. "החלטנו לצאת החוצה, עשינו סיבוב ברחוב. סיפרנו אחד לשני קצת על עצמנו וערכנו היכרות.

"יום אחרי הניתוח מנחם הגיע אליי לחדר לבקר אותי".

"שכבתי במיטה, עדיין מעורפל

הגעגוע
"השיחה האחרונה
שלי עם הרב הבר
ע"ה הייתה בליל
בדיקת חמץ. הוא
התקשר לוודא
שהתווים חולקו,
ושמח לשמוע שכל
המשפחות קיבלו את
מה ששלח. יומיים
לאחר מכן הוא
אושפז, הורדם והונשם
ולאחר כשבועיים
נפטר. הרגשתי
שאיבדתי אבא"

אותם משם וחילקתי למשפחות של התורמים.

"השיחה האחרונה שלי איתו הייתה בליל בדיקת חמץ. הוא התקשר לוודא שהתווים חולקו, ושמח לשמוע שכל המשפחות קיבלו את מה ששלח. יומיים לאחר מכן הוא אושפז, הורדם והונשם ולאחר כשבועיים נפטר.

"כידוע, מושתלי כליה הם מדוכאי מערכת חיסון, כך שבכל הקשור לקורונה זה היה סכנת חיים עבורם.

וכך יצא שבזכות חליפת המיגון שלי, הייתי התורם היחיד שהשתתף בהלווייתו וזכיתי לשאת את המיטה.

"שבועיים לאחר מכן, ב"ד באייר, נולד לי בן. למרות שהיה לנו כבר שם שתכננו לקרוא לו, הרגשנו שאנחנו חייבים לקרוא לו על שם הרב הבר. מצד שני, 'אברהם ישעיהו', איך לומר, זה לא השם הכי חב"די שיש...

"התקשרתי לרב זלמן נוטיק. הוא כבר היה במצב קשה והיה קשה מאוד להשיג אותו. התחננתי שייתנו לי שתי דקות לדבר איתו. בסוף תפסתי אותו, סיפרתי לו בקצרה על החשש שלי והוא מיד אמר לי: 'תקרא לו אברהם ישעיהו, ועוד ייוולדו ילדים שייקראו על שם אברהם ישעיהו החב"דניק'..."

להשתלה? מתברר שהוא עצמו מועמד להשתלה מאדם שנפטר והוא לא האמין שאני בא מעצמי להוציא כליה מהגוף ולתת למישהו אחר.

"הוא שאל אותי איפה אני גר. אמרתי לו שאני גר בגבעות בשומרון, והוא בתגובה אמר לי, 'מה? אתם המתנחלים, אתם אנשים רעים. אתם לא עושים צבא, ואתם לומדים בישיבה. עכשיו עקרונית אני צריך לשנוא אותך אבל אני חייב לאהוב אותך. ראית מה עשית? עכשיו אתה גורם לי שאני צריך לאהוב אתכם', כך הוא אמר".

מה ההרגשה כשהכול מאחורינו?

"אני שמח שעשיתי את זה", אומר מנחם בפשטות, "שעזרתי ליעקב, שהעליתי לו חיוך על הפנים. קצת קשה לי עם התודות, קצת מביך אותי כשאומרים לי תודה. אח שלו התקשר אליי מחו"ל. הוא גר בלאס וגאס. אמרתי לו שיעשה לי טובה ולא יאמר לי תודה, קשה לי עם זה".

מתנדב בעל חרץ

מאז התרומה הפך מנחם למתנדב קבוע בארגון 'מתנת חיים'. הוא מלווה בקביעות תורמים ונתרמים בתהליך הרגיש והמדדים של תרומת כליה.

התובנות והיום שאחרי

מהן התובנות שלכם, ההורים של קובי, מכל תהליך התרומה?

"אצלי זה שינה המון", אומרת אביבה. "ידעתי תמיד שיש אנשים טובים, אבל עד גבול מסוים. כשהייתי שומעת לפעמים שמישהו בא ותרם כליה, אמרתי לעצמי, מי מאמין לטלוויזיה, הכול סיפורים. לא האמנתי שיש דבר כזה. אמרתי - אם אני לא רואה אני לא מאמינה. לא יכול להיות שבנאדם יבוא ויתרום כליה.

"תמיד כשהייתי שומעת שאנשים מתנדבים בבתי רפואה, במד"א, בזק"א, זה לא היה עושה לי הרבה. היום זה עושה לי המון! אני אומרת לעצמי שאני רוצה שיהיה לי זמן, אני רוצה לתרום, לתרום מה שאפשר. לתרום!"

מה התובנה שלך, מנחם?

"התובנה היחידה שלי היא שחבל שעדיין יש תור של אנשים שמחכים. יש אלף חולים שמחכים בתור. כחסידי חב"ד אני שואל את עצמי לפעמים איך זה שאנחנו לא בחוד החנית בעניין הזה. נוסעים לכל מקום בעולם להקים בתי חב"ד וכאן יש לנו אפשרות של הצלת יהודים בגשמיזם".

אתה תשכנע אנשים לתרום?

"גם אם מישהו מתלבט, אני לא אשכנע אותו, לדעתי זה לא משהו שאפשר לשכנע. זו החלטה מאוד אישית ואסור להפעיל לחץ או שכנוע לעשות את זה. אבל אם מישהו יתייעץ איתי, אני מוכן לספר לו בשמחה על כל התהליך ומה שכרוך בכך".

כחסידי חב"ד, נתקלת בתגובות מיוחדות?

"כשהתאשפזתי ראה אותי מישהו ולא הבין מה אני עושה שם. אמרתי לו שאני הולך לתרום כליה ובתגובה הוא ממש התחיל לצעוק עליי. 'למה אתה עושה את זה? אתה יודע מה זה כליה? אתה יודע כמה זמן חיכיתי

ערך הנתיה

מתברר שהתרומה השפיעה על קובי לא רק פיזית אלא גם נפשית. "כל זה פתח אותי מאוד לכל העניין של הנתיה", כך קובי. "אני מבין יותר את הערך של לתת ולעזור לאנשים כדבר הכי גדול וחשוב שיכול להיות.

"כשהייתי ילד הייתי בקייטנות של חב"ד. תמיד אהבתי את חב"ד. גם ידוע שחב"ד נמצאים בכל מקום. בחו"ל, תמיד כשמחפשים אוכל כשר או בית כנסת, יש רק כתובת אחת - חב"ד. אבל תרומה כזו ממישהו שאני לא מכיר, מישהו שלא ראה ולא שמע אותי מעולם ופתאום הוא מחליט לתרום לי חלק מגופו, זה מפעים אותי בכל פעם שאני חושב על זה.

"אומר את האמת. אני לא יודע אם אני בעצמי הייתי מגלה בי את העוצמות הנפשיות הללו. כל הסיפור הזה עשה אותי להרבה יותר רגיש לזולת. לצערי אני לא יכול לתרום כליה... אבל בכלל, אני ערני הרבה יותר לכל דבר של חסר שיש אצל הזולת ושיש לי אפשרות למלא אותו.

"חוץ מזה בפן האישי זה עשה אותי יותר אופטימי, יותר מאמין בבני אדם, ונתן לי רצון להמשיך את החיים קדימה אחרי שכבר הייתי מיואש לגמרי".

שתוך חודשיים חזרתי לעצמי לגמרי. היום אני רץ, מרים משקל.

"לפני הניתוח אמרו לי שחודשיים אחרי זה לא אוכל להרים מעל חמישה קילוגרמים, לכן הכנתי את הילדים שלי לפני כן. הרמתי אותם המון ואמרתי להם שאני מרים אותם עכשיו כי אחר כך עד פסח לא אוכל להרים אותם. גם מאשתי קיבלתי פטור מעבודות הפסח".

כיצד הגיבו הילדים?

"דיברתי עם כל הילדים. הכנתי אותם כל אחד בהתאם לרמתו. הסברתי להם שאני תורם כליה, הראיתי להם איך נראית כליה ומה הפעולה שלה, ואמרתי להם שהקב"ה נתן לי שתיים ויש בנאדם שצריך ואני מביא לו אחת, וזו מצווה של 'ואהבת לרעך כמוך' ו'לא תעמוד על דם רעך'. הבת הגדולה הבינה יותר, הקטנה פחות. הקטן הבין שאני לא אוכל להרים אותו וביקש 'אז עכשיו אבא תעשה לי מטוס', ועשיתי עד שנמאס לו...

"גם ההורים שלי תמכו בי מאוד. הם עכשיו בתהליך של אומנה. כשסיימו לחתן את הילדים הם ביקשו להפוך למשפחת אומנה. היה לי די ברור שהם יתמכו בזה, כי התפוח לא נפל רחוק מהעץ. הם שמחו".

"הכליה חיה בתוך יהודי נוסף ומחזירה אותו לחיים.
כל השנים שהוא חי אחר כך מושפעות מהפעולה הזאת"

כליזה מכל הלב

מימין לשמאל: אביו של תורם הכליה ר' שייע סגל ומנהל הת"ת בלוד ר' ברק כוכבי
מעניקים לתורם איש החינוך ר' משה סגל מתנה מכלל הצוות החינוכי

"כשמישהו פוגש אותי ברחוב ואומר לי 'ישר כוח' או 'כל הכבוד', או 'איזה מעשה גדול עשית', **לוקח לי זמן להיזכר על מה הוא מדבר**. זה מעשה שאפילו לא מותיר איזה רושם. **למה לא להציל חיים של מישהו אחר** אם זה אפילו לא לוקח ממך דבר?" | כך, במילים אלו, מתמצת איש החינוך הרב **משה סגל** את תרומתו המדהימה | וגם: **המושלת שהחלה להדליק נרות שבת**, ההסבר האישי שסיפק לתלמידיו על **ההיעלמות בימי האשפוז והתובנות המרתקות מ'היום שאחרי'**

יאיר גליק

הוא זה שהראה את הדרך להרבה מאוד אנשים וביניהם גם מוישי. תרומתו הכתה גלים והולידה עוד ועוד תורמים."

אתה מדבר כמובן על תרומת כליה. נכון?

"נכון מאוד. הרב יקונט הסכים שהסיפור שלו יתפרסם כדי שעוד ועוד אנשים יתרמו, וברוך ה', כפי שאתם רואים, היו לו לא מעט חקיינים ומוישי הוא אחד מהם."

השאלה האלוקית

איך זה התחיל?

"זה התחיל בזה שמוישי שאל את עצמו למה ברא הקב"ה שתי כליות

חזרה לחיים

"היא הודתה לו בלי

סוף וסיפורה על

החיים הקשים שהם

מנת חלקה וזה פשוט

מילא אותו בתחושת

שליחות ושמחה.

שמחה שהוא יכול

לתת חיים למישהו

אחר. יום אחרי הניתוח

היא פשוט קרנה,

כמו שאומרים 'חזרה

לחיים'"

כמנהגו נוהג" והוא כלל לא מעלה את הנושא.

מהו הנושא שלא עולה ומה לא הותיר רושם?

כדי לענות על השאלה הזאת למי שעדיין לא קרא את הסיפור המרגש, עלינו ללכת אחורה בזמן. נוכל לבקש ממנו לספר את הסיפור אך הוא לא מבין מדוע אנחנו מתעקשים "לעשות מכך סיפור". אז הנה מה שהתפרסם בשער בת רבים בשנה הקודמת כפי שיתמצת לנו אחד מידידיו של המורה מוישי.

"את הקרדיט ואולי את הדחיפה אפשר לייחס למעשה האצילי של הרב בצלאל יקונט, דוד של מוישי.

לאדם כאשר די באחת... לפני כשלוש שנים גמלה בליבו ההחלטה לתרום את אחת מכליותיו. אפשר להבין שזו הייתה החלטה שקדמה לה מחשבה רבה ולמיטב ידיעתי גם התייעצות ותמיכה רבה מבית. אני לא הייתי מעלה בדעתי לעשות דבר כזה בלי הסכמה של אשתי, ובמקרה שלו, אשתו תמכה בו ואף עודדה ודרבנה אותו לתרום.

"כששאלתי אותו למה, הוא אמר שהוא רוצה לתת חיים ליהודי אחר וציטט לי את מאמר הבעל שם טוב שנשמה יורדת לעולם לשבעים-שמונים שנה רק כדי לעשות טובה בגשמיית ליהודי אחר. כפי שאמרתי, הוא זכה לתמיכה ואהדה בתוך המשפחה לכל אורך הדרך וכאן נכנס גם הסיפור של הדוד הרב יקונט. הוא היה מודל החיקוי של מושי ואחרי שהוא עשה זאת היה ברור שזה רק עניין של זמן עד שגם מושי יעשה זאת.

החזרה למסלול

"הכול חזר למסלולו ואני שמח על כך. לא רק שאני שמח על כך, אני רוצה שכולם ידעו שזה פשוט כלום. לפעמים, כשמישהו פוגש אותי ברחוב ואומר לי 'ישר כוח', או 'כל הכבוד', או 'איזה מעשה גדול עשית', לוקח לי זמן להיזכר על מה הוא מדבר"

"הרב יקונט עמד לצידו וליווה אותו לאורך כל הדרך ולא מדובר בתמיכה מוראלית בלבד אלא בתמיכה מעשית כמי שעבר תהליך זהה. תראו, יש סרטון מדהים מהתוועדות

שנערכה בערב הניתוח. זו התוועדות שאנחנו החברים ארגנו לו בהפתעה. להתוועדות הזאת הבאנו גם את הרב יקונט ואם תסתכלו בסרטון תוכלו לראות אותו על סף דמעות מרוב התרגשות. אני רוצה לומר שלא מדובר בסתם תמיכה אלא במעורבות אישית של הרב יקונט."

מי זכה לקבל את הכליה?

"א, זה גם סיפור בפני עצמו. בעיקרון, כמו כל מי שרוצה להתעלות מעל עצמו ולהציל חיים באמצעות תרומת כליה, מושי פנה לארגון 'מתנת חיים' של הרב הבר עליו השלום, בעצמו מושתל כליה. הסיפור של הרב הבר עדיין כואב, אף שעוד מעט יחלפו שנתיים מפטירתו. זה כואב במיוחד כשרואים עכשיו את ההתפרצות המחודשת של הנגיף עם המוטציה החדשה והמידבקת שנקראת אומיקרון.

"עד כמה שאני יודע מושי לא פגש את הרב הבר. זאת אומרת לא הספיק לפגוש אותו. ממה שאני יודע ושמעתי ממנו הקשר עם העמותה של הרב הבר מתחיל בקשר טכני שהולך ומתהדק ככל שהשלב מתקדמים. לפני הכול מתחילים בבדיקות דם ובדיקות אחרות שמטרתן לבדוק מה מצב הבריאות של התורם, כדי לבדוק אם הוא כשיר לתרום ובעיקר אם זה עלול להזיק לו בעתיד. אם מתברר שהוא כשיר מתחיל מסלול של התאמות לוודא שהוא סופר-כשיר. את מושי שלחו לעשות דיאטה כדי להוריד מעט במשקל אף שאם ראיתם אותו אתם יודעים שהוא רחוק מההגדרה שמן. רחוק מאוד.

"הוא הסביר לי שהם לא רוצים שום סיכון. כלומר, הם רוצים להבטיח את שלומם של התורם מכל כיוון אפשרי. הוא סובל מחרדה מאוד ידועה בעיקר אצל ילדים אבל לא רק. זו חרדה מביגוד רפואי. נדמה לי שזה אחד הענפים של חרדת בריאות. בכל פעם שהוא היה עושה בדיקות והיו בודקים לו גם לחץ דם, התוצאות לא השביעו את רצון הרופאים והוא פחד שהם

ידחו את התרומה שלו בלי סיבה. רק אחרי שהוא הסביר להם את זה והצמידו לו מכשיר שעוקב כל הזמן אחרי לחץ הדם וראו שהתוצאות בסדר, הסכימו שימשיך בתהליך."

זה תהליך ארוך. במשך כל הזמן הזה שמעת ממנו?

"האמת שלא. הוא ממש הסתיר את זה בתחילה ועשה את הכול בשקט. רק אחרי שכבר נקבע מועד לניתוח נחשפנו להרבה דברים שלא ידענו. וזה באמת תהליך ארוך. מאוד ארוך. אחרי כל הבדיקות הפיזיות עושים גם בדיקות נפשיות כדי להבטיח שזה צעד שנעשה באמת מתוך רצון והבנה של כל ההשלכות. הוא נפגש עם עובדים סוציאליים, אנשי רפואה ואנשי מקצוע של משרד הבריאות שכולם רוצים להיות בטוחים שהוא כשיר בכל מובן."

לכם נודע רק קרוב לניתוח. אשתו הייתה לצידו מהרגע הראשון עוד לפני שקיבל את ההחלטה. ומה בקשר לילדים, אתה יודע?

"הם לא שיתפו את הילדים עד שזה היה ממש קרוב לניתוח. הבנתי שהם לא רצו לבלבל אותם וחיוו שהעניין ייסגר סופית. יש להם ילדים בגילים שונים כך שהם ישבו איתם והסבירו לכל אחד לפי הגיל שלו מה אבא הולך לעשות. מה זה כליות ומה קורה למי שהכליות שלו לא עובדות והרבה מאוד הסברים. אתם צריכים לזכור שהוא מחנך של כיתה א'. אז לפחות היה מחנך של ילדים שבאו מהגן... יש לו יכולת להסביר גם לילדים קטנים.

"יש לזה משמעות ערכית וחינוכית שלא תסולא בפז. אנחנו יכולים לספר לילדים הרבה מאוד סיפורים, אבל אין סיפור יותר טוב, שפועל פעולה חינוכית חזקה יותר מדוגמה אישית. אז גם אם הם לא מבינים עד הסוף מה זה ניתוח או מה הסיכונים שיש בו, הם הרגישו וראו במו עיניהם שאבא שלהם לא רק מדבר אלא עושה מעשה חסד בפועל. אין חינוך טוב מזה."

ומה בקשר לילדים בכיתה שלו?

"הילדים האלה עדיין בכיתה שלו. הוא עלה איתם לכיתה ב'. כן, גם להם הוא סיפר. הוא היה חייב להכין אותם לקראת זה שהוא ייעלם כמה ימים. וכמו עם הילדים שלו, ניצל את זה כדי להסביר להם על גמילות חסדים. הוא ישב איתם יחד עם ממלא המקום שלו וסיפר להם שהוא הולך לבית רפואה ולמה הוא הולך לבית רפואה ולא השאיר שאלה שהוא לא ענה עליה, גם כדי שההיעדרות שלו לא תפגע להם בשגרה הלימודית וגם כדי שהם יוכלו לענות לעצמם על השאלה איפה המורה ולמה יש לנו מורה אחר וכן הלאה. בואו נזכור שמדובר בילדים שחלק מהם עדיין קרובים לגן יותר מאשר לבית הספר."

לא ענית על השאלה מי זכה בכליה.

"זכתה. זכתה. אבל אתם יודעים מה, אנחנו זכינו. זכינו בדמות של חסיד כמו מהדורות הקודמים שמבין שכל מהותו היא לעשות חסד. אולי זה יצחק אתכם אבל הצחוק מיותר. מה כל הרעיון של 'חסיד' ולמה הוא נעלה יותר מצדיק? כי 'חסיד שורפן'. החסיד מוכן להזיק לעצמו בכך שהוא שורף את הציפורניים שלו כדי שלא להזיק לאישה שמעולם לא ראה ואף לא יראה.

"ואפרופו אישה, מי שזכתה בכליה שלו הייתה אישה שכבר חצתה את גיל חמישים ומצב הכליות שלה השפיע עליה עד שהיא נראתה הרבה יותר מבוגרת מגילה. את כל זה הוא גילה ממש במקרה וממש ברגע האחרון. כל הרעיון מאחורי 'מתנת חיים' הוא לחבר את מי שצריך ואת מי שנותן בלי לתת יותר מדי פרטים. נותנים רק פרטים בסיסיים כמו אם זה איש או אישה. סביבת גיל ומצב משפחתי. לרוב לא ייפגשו המושתל והתורם עד שלא יסתיים תהליך הניתוח וההתאוששות. יש לזה הרבה מאוד סיבות ואין לי מה להאריך בזה. זו גישה נכונה ובריאה לדעתי.

"ברור שאם אדם תורם לבן

משפחתו, הוא מכיר אותו, אבל בתורמים אנונימיים עדיף להכיר אחרי ההשתלה ולא לפני. במקרה שלו זה היה לגמרי שונה. בהשגחה פרטית הקב"ה הפגיש אותו עם המושתלת לפני הניתוח. מה שקרה הוא שכשהוא הגיע להתאשפז לקראת הניתוח, הוא ראה בקבלה זוג בשנות החמישים אבל לא ייחס לזה חשיבות גדולה. רק לאחר שנשמעו דפיקות על הדלת והם עמדו בפתח הוא הבין שהאישה היא המושתלת. הוא סיפר שהיא נראתה כל כך חיוורת וחסרת חיות שהוא התמלא רחמים וזה עוד יותר חיזק אצלו את הרצון לעשות זאת.

"היא הודתה לו בלי סוף וסיפרה על החיים הקשים שהם מנת חלקה וזה פשוט מילא אותו בתחושת שליחות ושמחה. שמחה שהוא יכול לתת חיים למישהו אחר. יום אחרי הניתוח נתנו לו לראות אותה והוא כמעט לא הכיר אותה. היא פשוט קרנה, כמו שאומרים 'חזרה לחיים'. עבורו זו הייתה התודה הגדולה ביותר. שהיא לא הפסיקה להודות לו יותר מאתמול. אבל מה שמילא אותו סיפוק היה העובדה שהוא ממש החזיר אדם לחיים. אני מעולם לא הרגשתי את זה אבל שמעתי מאנשים שהצליחו בהחייאות במקרים קשים, שזאת ההרגשה שמרגישים אחרי שפוגשים את האדם אחרי שהוא ממש חוזר לעצמו."

הוא סיפר לכם על הניתוח עצמו? על הכאבים, על ההחלמה?

"לא הרבה. כשאני חושב על זה אני מבין שהוא בכוונה לא סיפר. אדרבה, כששאלו אותו אחרי שכבר חזר לחייו, הוא סיפר שהכול בסדר. אולי קצת כואב באזור התפרים. אולי אסור להצחיק אותו. אבל בסך הכול שידר מסר שהכול כרגיל."

כן. זה גם מה שהוא אמר לנו.

"איש מיוחד. אני לא יודע כמה אנשים ששמעו את הסיפור יושבים עם הנשים שלהם וחושבים ביחד

ההורים שותפים

"אני חייב לפרגן להורים שלי הצדיקים שלימדו אותי את כל מה שאני יודע על נתינה, שהם הלכו וקנו לה זוג פמוטים מהודרים וכבר בערב השבת שאחרי הניתוח היא הדליקה בהם נרות. בעלה אמר שהוא ירכוש לעצמו תפילין"

אביו של התורם מניח תפילין עם בעלה של המושתלת בהמתנה בבית הרפואה

כשעיתון ה'ניו יורק טיימס' יצא מגדרו ושיבח:

"ישראל מהמובילות בתרומות כליה"

העיתון הנפוץ בארה"ב שיבח: "ישראל היא מהמובילות בתרומות כליה ממתנדבים חיים - רבות בזכות ארגון החסד מתנת חיים"

באיתור תורמים פוטנציאליים לחולי כליות קשים הזקוקים להשתלה מן החי לצורך הצלת חייהם. עד עתה הצליח לאתר למעלה ממאה תורמים, שהצילו חיי אחרים.

בכתבה אשר עוררה הדים רבים בעולם הרפואה הבין-לאומי, נכתב כי לעומת מספרן הנמוך של ההשתלות מתורמים ממוות מוחי, בשל הסתייגויות הלכתיות, הרי בנושא השתלת כליה מתורמים חיים מתנדבים, ההיענות בישראל היא מהגדולות בעולם. הרב הבר הוזכר בכתבה כמי שחולל שינוי תודעתי משמעותי בישראל ובזכותו רבים כבר זכו להשתלת כליה.

בכתבה הוזכרו פרופסורים המציינים את הברוקרטיה הישראלית המקשה על תרומות כליה, אך מציינים גם הם את העובדה כי בישראל קיימת עלייה בהיקף התורמים למען חולי כליות.

"עד עתה הצלחנו ברוך ה' להציל רבים מאוד בזכות התרומות כליה של אנשים שהצילו בגופם יהודים אחרים, ואנו מקווים להמשיך ולהציל נפשות רבות ככל האפשר מישראל בזכות העמקת המודעות לנושא החשוב", אמרו בארגון לכתב העיתון הנחשב.

לא בכל יום אפשר לראות תמונה של יהודי חרדי בעיתון הנפוץ ביותר בעולם - אך הכתב הנודע קווין סאק, אשר זכה בחייו פעמיים בפרס פוליצר ובפרסים מובילים בעולם לעיתונות, בחר להקדיש את מאמרו בעיתון המוביל בארה"ב ומהעיתונים הנפוצים והמשפיעים ביותר בעולם - ה'ניו יורק טיימס', לנושא השתלת כליות.

דעותיו האנטישמיות של ה'ניו יורק טיימס' ידועות לכול ובפרט בכל מה שנוגע לישראל ולהבדיל לפלסטינים, ודווקא מסיבה זו, הכתבה המדוברת הייתה מפתיעה במיוחד וגרמה קידוש ה' גדול, בארה"ב בפרט ובעולם בכלל.

הכתב האמריקאי ציין כי אחת המדינות המובילות בתרומות כליה היא ישראל, וכי הדבר נעשה בזכות המודעות הרבה הקיימת בציבור הישראלי בעקבות פעילות 'מתנת חיים'.

העיתון ציין לשבח את מייסד 'מתנת חיים', הרב ישעיהו הבר ע"ה, אשר הוא עצמו היה מושתל כליה ובחר להקדיש את חייו למען שיפור חייהם של חולי הכליות, לדאוג להעמקת המודעות לתרומות כליה מן החי, ולסייע

אין לך הגבלות כלשהן של אוכל, של שתייה?

"לא. אני באמת צריך לשתות הרבה אבל את זה אני עושה ממילא וזה טוב לכל אחד, גם למי שלא תרם כליה. הדבר היחיד שכן השפיע עליי היה האיסור לצום צום מלא בשנה הראשונה שאחרי התרומה. זה באמת הדבר היחיד שהזכיר לי את הניתוח הזה. מעבר לזה עולם כמנהגו נוהג, כפשוטו. כך שאני חושב שאני יכול לנצל את הבמה הזאת שלא רציתי בה, כדי לקרוא לכל מי שיכול לתרום כליה, לפנות ל'מתנת חיים' ולעשות זאת תכף ומיד בלי הרבה התחבטויות. את השמחה שתרגיש כשתקלוט שבכליה שלך הצלת חיים של יהודי אחר בלי שאתה בעצמך מפסיד מזה שום דבר, אין לי דרך לתאר."

הצלקת שלו היא הסיפור שלנו. היא חותמת שהוא נושא בגאון על גופו. חותמת שזוכים לה רק אנשים שזכו להציל חיים באמצעות תרומת כליה. את הסיפור של הרב משה סגל צריך כל אחד להכיר. כן. גם מי שלא יכול לתרום ואפילו מי שבעצמו זקוק לתרומה. הסיפור שלו הוא סיפורה של האומה היהודית כולה, סיפור של ערבות הדדית.

המילים "מעשה נאצל" נשמעות גבוהות, אך מתארות במדויק את משמעותה של תרומת כליה. מעטים הם המעשים שיכול האדם לעשות בגופו כדי להציל יהודי אחר שאפשר להגדירם "נאצלים". אבל אם תשאלו אותו, לא מדובר בשום מעשה נאצל אלא במעשה פשוט מאוד...

רגע לפני שאנחנו נפרדים הוא מכבד אותנו בכוס מים. "תשתו הרבה מים ותשמרו על הבריאות שלכם", הוא אומר ומוסיף בחיוך, "כי כך תוכלו לתרום כליה אחת למי שזקוק לה. אם לא תהיו בריאים, איך תתרמו?"

ועם השאלה הזאת שמרחפת באוויר, אנחנו נפרדים.

שאני חייב לפרגן להורים שלי הצדיקים שלימדו אותי את כל מה שאני יודע על נתינה, שהם הלכו וקנו לה זוג פמוטים מהודרים וכבר בערב השבת שאחרי הניתוח היא הדליקה בהם נרות. אני חושב שגם הבת שלה ממשיכה להדליק נרות מדי ערב שבת ובעלה אמר שהוא ירכוש לעצמו תפילין. באותו בוקר שאחרי הניתוח הוא הניח תפילין בפעם השנייה אחרי שהפעם הראשונה הייתה בבר-מצווה שלו."

זוג הכפות שרכש אביו של התורם, הרב סגל, למשפחת המושתלת

על תרומת חיים למישהו אחר. אני בטוח שהרבה אנשים יהיו חייבים את החיים שלהם למוישי. לא רק האשה הזאת שהבנים שלה והבעל שלה וכל המשפחה שלה אסירי תודה. תרומת כליה זה מה שנקרא 'פעולה נמשכת'. הכליה חיה בתוך יהודי נוסף ומחזירה אותו לחיים. כל השנים שהוא חי אחר כך מושפעות מהפעולה הזאת וכל מי שנחשף לסיפור מושפע ברמה כזו או אחרת. אני למשל מאוד רציתי לתרום, אבל הרופאים קבעו שאני לא כשיר. אני מדבר איתכם עכשיו משום שזו הדרך שלי לתרום."

"לא מותיר שום רושם"

חזרנו לר' מוישי שיחי', למורה מוישי. רצינו לשאול אותו המון שאלות אבל הוא פחות רצה לדבר. בוודאי לא על עצמו או על משפחתו. בכל זאת הצלחנו להוציא ממנו כמה דברים:

"אני עדיין שומר על קשר עם המושתלת ומשפחתה. הקשר הוא בעיקר סביב אירועים משפחתיים וכמובן סביב ענייני הבריאות. אני מעדכן אותם בשמחות שלנו והם מעדכנים אותנו בשמחות שלהם. אני רוצה לציין שבאותה עת - לפני ההשתלה - האשה קיבלה עליה להדליק נרות שבת מעתה והלאה והיא אכן עושה זאת. ועוד משהו

ערבות הדדית

"מי שיכול לתרום כליה, שיפנה ל'מתנת חיים' ויעשה זאת תכף ומיד בלי הרבה התחבטויות. את השמחה שתרגיש כשתקלוט שבכליה שלך הצלת חיים של יהודי אחר בלי שאתה בעצמך מפסיד מזה שום דבר, אין לי דרך לתאר"

הנושא הזה, כלומר ההשתלה, התרומה, עולה בכיתה או במשפחה?

"לא. ממש לא. הכול חזר למסלולו ואני שמח על כך. לא רק שאני שמח על כך, אני רוצה שכולם ידעו שזה פשוט כלום. לפעמים, כשמישהו פוגש אותי ברחוב ואומר לי 'ישר כוח', או 'כל הכבוד', או 'איזה מעשה גדול עשית', לוקח לי זמן להיזכר על מה הוא מדבר. ואת זה הייתי שמח שתכתבו כדי שכולם ידעו. אם לא הצלקת הקטנה שיש לי, אני בכלל לא זוכר את זה. זה מעשה שאפילו לא מותיר איזה רושם. למה לא להציל חיים של מישהו אחר אם זה אפילו לא לוקח ממך דבר?"

חוצות העיר מוסקבה

הלב שמאחורי הכליה ה-770

רק אחרי פטירתו של הרב ישעיהו הבר ז"ל, מנהל ארגון החסד 'מתנת חיים' שחיבר בין הנזקקים לתרומת כליה לתורמים, חשף הרב שייע דייטש, משלוחי הרבי במוסקבה, את הסיפור המפתיע שמאחורי תרומת הכליה ה-770 ואת זהות התורמת שהייתה אלמונית עד כה: רעייתו השליחה | את הדברים הבאים כתב הרב דייטש מלב כאוב ורגש, בשעות שאחרי פטירת הרב הבר

הרב שייע דייטש
משלוחי הרבי למוסקבה

"איך היה בכינוס? וממה התרשמת?"
כך שאלה אותי רעייתי עם שובי מ"כינוס השלוחים העולמי", שנערך לפני כשנתיים בארה"ב. אלה שאלות מתבקשות, שאותן אני נשאל דרך כלל בשנים שבהן אני נוסע לכינוס. סיפרתי ושיתפתי, ולקראת סיום השיחה אני אומר לה כמו בדרך אגב: "חילקו לשלוחים את עיתון 'כפר חב"ד', וקראתי בו ריאיון שנערך עם הרב ישעיהו הבר. לקראת סיום השיחה איתו, הוא מספר בחצי בדיחה שהם לקראת ההשתלה מספר 770, ומעניין מי מחסידי חב"ד 'יזכה' להיות התורם למספר חב"ד זה...".
אשתי עצרה אותי, וביקשה ממני לחזור על הדברים. בסיומם היא אומרת לי: "מי 'יזכה' אני לא יודעת, אבל כן יודעת מי 'תזכה'... שמע שייע, הרי יש לך קצת קשרים עם הרב הבר או הארגון שלו, תברר לי בבקשה אם אף אחד עדיין לא 'תפס' את המספר...!"

למחרת בבוקר התחלתי לברר ולגשש, והאמת היא שבמשרדי

הארגון "מתנת חיים" התלהבו מאוד מהרעיון, גם בלי להבין את חשיבות המספר לחסידים, אך התקשו להבטיח שהדבר יכול בכלל להתבצע. תרומת כליה היא סיפור שלוקח במקרה הטוב לפחות חצי שנה עד שנה. יש המון בדיקות, אישורים, ועדות, מבחנים והתאמות, עד שהאישורים מתקבלים ואפשר לצאת לדרך - לערוך את ההשתלה, ולתת חיים לאדם חולה כליות ומטופל בדיאליזה שחייו תלויים לו מנגד. אך כשהארגון עומד כבר בהשתלה מספר 760, ונשארו רק 9 השתלות לקראת המספר המיוחל, נראה היה שהביצוע חסר סיכוי.

מייסד הארגון, הרב הבר, נכנס לתמונה ולא ויתר, ובאופן אישי הרים טלפונים למנהלי מחלקות השתלה בכמה בתי רפואה בארץ ישראל, כדי לקדם את העניין לידי ביצוע.

התמיהה של מנהלת המחלקה

מנהלת מחלקת ההשתלות באחד

מבתי הרפואה הגדולים בישראל, שואלת את הרב הבר: "תגיד לי כבוד הרב, מה הסיפור כאן? מי ממנה לתת במהירות כזו ובלחץ כזה?" והוא מספר לה בקצרה על איזו גברת שליחת חב"ד במוסקבה, שהמספר 770 חשוב לה מאוד, והיא ממש מתחננת לתרום ולכבד את המספר הזה.

הוא עצמו לא קשור לחסידות, אך במהלך השיחות שהיו לנו באותם ימים, כבר למד להבין את המשמעות החסידית והרגשות החזקים שכל יהודי חסידי מרגיש למספר של הבניין הגדול והמפורסם - המרכז העולמי של חסידי חב"ד, בניין מספר 770 ברחוב איסטרן פארקווי. בבניין המרשימים והבולט נמצא חדרו הקדוש של הרבי, ומתחתיו בית הכנסת המפורסם, משם משפיע הרבי עשרות שנים תורה וחסידות, צדקה וחסד, לכל העולם כולו. המקום שממנו יוצא אור השליחות לכל העולם כולו בבחינת 'פרצת', העולה בגימטרייה ל-770!

הרב הבר מנסה לשכנע ולהסביר מעט למנהלת על חשיבות המספר. היא שואלת אותו לרגע: "אמרת שהיא ממוסקבה? מה השם שלה?" כשהיא שומעת את השם, היא כמעט צורחת בהפתעה, ואומרת לו בקצרה: "כבוד הרב, הסר דאגה ולחץ מליבך הגדול, הכל יטופל על הצד הטוב וגם המהיר ביותר, זאת כמו הבת שלי..."

הרב הבר ששוב מופתע, לא שואל שאלות, וגם אותי לא שאל. והאמת היא, שגם אני לא אוכל לפרט, אבל ראיתי במוחש השגחה פרטית מופלאה ביותר, שהחלה לפני כמה שנים, וכעת התחדשה, וקיבלה תפנית חדה ומדהימה בצורה מופלאה ביותר!

אשתי עצרה אותי, וביקשה ממני לחזור על הדברים. בסיומם היא אומרת לי: "מי יזכה" אני לא יודעת, אבל כן יודעת מי יתזכה'... שמע שייע, הרי יש לך קצת קשרים עם הרב הבר או הארגון שלו, תברר לי בבקשה אם אף אחד עדיין לא 'תפס' את המספר...!"

הרב הראשי לרוסיה, השליח הרב בערל לאזאר, בהדלקת חנוכייה ציבורית מול הקרמלין ברוסיה

האם ימצא חולה שמתאים לסוג הדם ושאר הנתונים הנדרשים? בכל יום התפללנו, נתנו צדקה, וביקשנו מכל הלב: אנא ריבונו של עולם, תן לנו את הזכות הגדולה להציל יהודי!

האסון במשפחת 'מתנת חיים'

את השורות הבאות גוללתי בשעות שאחרי פטירת הרב הבר זצ"ל:

השעה כעת לפנות בוקר של יום שישי וערב שבת קודש, שנתי נודדת ואני לא מסוגל ללכת לישון.

כי אסון גדול קרה הערב למשפחת "מתנת חיים" היקרה, משפחה שכבר מונה עד היום 800 תורמים שהצילו, וכמובן גם 800 נתרמים שניצלו.

מייסד הארגון, האיש המיוחד והצדיק המופלא, הרב ישעיהו הבר זצ"ל, נפטר למגינת ליבם של אשתו הרבנית המסורה, ילדיו, הוריו, הורי אשתו וכל עם ישראל. האיש שהספיק עד גיל 55 בלבד להציל אנשים רבים כל כך, נדבק לצערנו הגדול בנגיף הנורא, נלחם שבועיים על חייו, ולבסוף איננו, כי לקח אותו הלילה אלוקים לעולם שכולו טוב. וכעת, בירושלים עיר הקודש והעיר שבה גדל וחי - הוא מובא למנוחת עולמים, ורק מתי מספר של בני משפחה וידידים יכולים ללוות אותו בדרכו האחרונה.

מול עיניי מרצדת כעת שלהבת האש ב'נר הזיכרון' שהעליתי לזכרו הטהור על שולחן השבת המוכן, ובזיכרוני עולים רגעים בלתי נשכחים לצידו של האדם הדגול והמיוחד, שהעולם איבד היום. מעשה הגבורה של אשתי תחי', שזכתה לבצע בתוך חודש וחצי (!), נשמר בסוד גמור. גם החולה עצמו, שקיבל מתנת חיים בחינם וללא שום תמורה - אינו ידע מי התורמת שהצילה את חייו. זו הייתה בקשתה היחידה: "אל תספרו לו, ושלא יתקשה באמירת תודה או הבעת הערכה. זו זכות של 'מתן בסתר'..."

אך הרב הבר היה מתחנן פעם אחר פעם: "ספרו ופרסמו את הסיפור המדהים שלכם, זו לא גאווה או יוהרה, הסיפור יכול להשפיע על עוד תורמים ותורמות!"

סליחה, הרב הבר, על כך שאכזבנו אותך, אך בשעה זו, שבה נושאים אותך לקבורה ברגבי עפרה של עיר הקודש, אני לא יכול להתאפק, ומעלה את הסיפור הטרי שהתרחש אך לפני כמה חודשים. כבוד הרב! הנה, אני כותב את הסיפור, ושולח אותו בעזרת ה' מחר לידידי הקרובים כאן במוסקבה.

יום לפני ההשתלה התקשרו אלינו הרב והרבנית הבר, וביקשו מאוד שנעלה אליהם לביקור קצר בביתם בירושלים. בית המרוהט בפשטות, גדוש בספרי לימוד, שבהם הגה הרב בין השתלה, עזרה וטיפול לאחד מתוך 800 האנשים עד היום, וזכינו לשיחת חיזוק ועידוד כמו של שני הורים אוהבים ומסורים.

"נשמח שנעמוד יחד לתמונה משותפת", הם הציעו. נעמדנו והבת היקרה צילמה אותנו יחד לתמונת נצח. ואחרי הניתוח, כמו אצל כל תורם ונתרם, הוא הגיע עם רעייתו במיוחד לבית הרפואה, ושניהם הביאו כמתנת הערכה תמונה מרשימה של השיר "אשת חיל", שאותה אני מקפיד מאז להניח בכל ערב שבת ליד נרות שבת קודש. הם ישבו איתנו שעה ארוכה, מתוך ידידות והערכה והתעניינות עמוקה בפעילות כאן במוסקבה ומסירותם של שלוחי הרבי בכל העולם.

כמה ימים אחר כך, עוד ביקור ועוד שיחת טלפון ועוד הודעות, כאילו אנחנו בנים יחידים שלו...

השגחה פרטית מופלאה

ראיתי אתמול מקבץ של סיפורי צדיקים ואמרות קודש, שהתפרסמו בעקבות מגפת הקורונה - מה שכתב הגה"צ רבי נח גד ויינטרויב זצוק"ל, בענייני מגפות ורפואות מצדיקי הדור תלמידי הבעש"ט זי"ע וענפיהם, וכידוע סיפורי צדיקים ואמרותיהם מסוגלים לרפואות וישועות. בהשגחה פרטית נפלאה ומיוחדת, ראיתי כי את הסיפור הראשון שמע המחבר הרב ויינטרויב מאבי זקנה של אשתי תחי', הרב שאול מישתלים ע"ה שהתגורר בעיר ראשון לציון (זכיתי ואחד מהבנים שלי קרוי על שמו, שאול שיחי'), והוא סיפר סיפור נורא שאירע אצל זקנו הרה"ק רבי זאב מרומטעש זי"ע, אשר נסע פעם דרך העיר וולאדבאווע. באותם ימים פשטה בעיר מגפה קשה, אשר הפילה חללים

פארק מרדיב בעיר הבירה הרוסית

קרא אליו עשרה אנשים וציווה לסדר את המיטה, נשכב ונסתלק לחיי עד... חצי שעה אחרי הקבורה, נעצרה המגפה, וכולם עמדו על דברי הקדוש הזה שהדבר "לא יעלה בזול". ויבכו אותו כל העיירות הסמוכות ששמעו מן הדבר הנפלא. זי"ע. עד כאן דבריו.

ר' אברהם ישעיה הצדיק, ידידי היקר והנעלה! כשם שהצלת מאות אנשים בחיי חיותך כאן בעולם הזה, כן הצל נא כעת מקומך הגבוה ליד כיסא הכבוד את עם ישראל כולו כאן בעולם הזה, והתפלל בשמיים שהמגפה תיעצר כאן, וזרז את גאולתנו ורפואתנו.

השורות הללו נכתבו בראש חודש אייר, החודש שעליו מובא בספרים ששמו הוא ראשי תיבות "אני ה' רופאך". זהו חודש המסוגל לרפואה. יהי רצון שנזכה לראות במוחש את סגולתו של חודש אייר, ונראה במוחש את "אני ה' רופאך", רפואה מהקב"ה עצמו בטוב הנראה והנגלה.

המנהלת שאלה: "אמרת שהיא ממוסקבה? מה השם שלה?" כשהיא שומעת את השם, היא כמעט צורחת בהפתעה, ואומרת לו בקצרה: "כבוד הרב, הסר דאגה ולחץ מליבך הגדול, הכל יטופל על הצד הטוב וגם המהיר ביותר, זאת כמו הבת שלי..."

רבים ר"ל. כששמעו תושבי העיר כי איש קדוש עובר דרכם, הלכו אצלו וחילו פניו שיתפלל בעדם שתיעצר המגפה. אמר להם הרה"ק מרומטעש: "אעשה כן, אבל הדבר לא יעלה לכם כל כך בזול". פנה והלך אל האכסניה,

"נולדתי מחדש"

כשאברך צעיר
מחליט לתרום
את כלייתו לחסיד
מבוגר | סיפורה
של השתלה רוויה
במסירות נפש
לזולת

איזו משתי הכליות נותרת בגופו של התורם ולמה זה חשוב בכלל • כיצד שכנע הרב אברהם סלומון יהודי מבוגר ממנו לצאת מהארץ ומדוע • איזו מתנה קיבלה התורמת ה-770 באמצעות 'מתנת חיים' • וגם, מה מאפיין אנשים שבחרים לתרום כליה לאדם אחר | סיפורו של הרב סלומון הוא שרשרת של סיפורים מתגלגלים, משעשעים ומרגשים

אבי יוסף

מעומר. וולפא זה הוא אחד מצעירי בניו של הגה"ח ר' שלום דוב בער וולפא יאריך ה' ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים מתוך בריאות והרחבה, ולו רק בשל מעשה החסד האצילי שעשה בנו צבי הירש.

כמו עוד הרבה תורמים, גם אצלו 'דגרה' ההחלטה זמן ממושך. זה התחיל כאשר ראה באחד מעלוני השבת מודעת קריאה-תחינה של אדם הזקוק להשתלת כליה. המודעה דיברה אליו ועוררה אצלו את הרצון

"הכליות נקראות יועצות", אומר הרב אברהם סלומון מראשון לציון. השעה שעת ערב מאוחרת והוא נשמע ערני ומלא חוש הומור. "אומרים שהכליה הימנית יועצת טוב ואילו השמאלית להיפך. מעניין שבתרומת כליה לוקחים מהתורם דווקא את הכליה השמאלית..."

חכו, זה עוד לא הכול. אבל סיפורו של הרב סלומון אינו שלם ללא סיפורו של מי שנותרה בגופו כליה שיועצת טוב, השליח הרב צבי הירש וולפא

הרב סלומון
לצד הרב וולפא
בבית הרפואה

מפגשים. כווצחים בריקוד בבית הרפואה

הרבה זמן. חשבתי שזו תהיה הזדמנות נדירה עבורו לראות את האימפריה שבנו בנה במסגרת שליחותו.

"הוא שמע את הדברים ואמר לי: 'בשום אופן לא. אמרתי שמנוי וגמור עימי שלא לצאת מארץ הקודש. אתה שכנעת אותי שאני נוסע לרבי ולא יוצא מארץ הקודש. שאני לא נוסע לחו"ל. אין שום מציאות שאעצור באיזה שהוא מקום, גם לא בלונדון. אני נוסע ישירות לרבי ורק לרבי'. ואכן כך היה בסופו של דבר. הוא נסע לרבי בשליחות אנ"ש פה בראשון לציון והסיפור הזה נשכח ופרח מזיכרוני".

ובכל זאת הוא מספר לנו את הסיפור הזה. מדוע? אין ברירה אלא לפתוח שוב מירכאות לקראת עוד סיפור בתוך סיפור... כאשר התקיימה השיחה עם הרופא והתקבלה ההחלטה לדחות את תחילת טיפולי הדיאליזה ל"אחרי החגים", התקיימה בבית כנסת חב"ד בראשון לציון הגרלה על כרטיס טיסה לרבי.

"לדברי הרופא מי יודע מה יקרה אם הכליה תקרוס כאשר אהיה אצל הרבי. כבר חשבתי להעביר את הכרטיס למישהו אחר כפי שנהוג כאן שמי שזכה ואינו יכול לנסוע מעביר את הכרטיס למישהו אחר, שהוא למעשה הופך להיות ה'זוכה בגורל' והנציג של הכלל"

הציבור ואת הזכות הגדולה שיש בעצם הנסיעה לרבי והוא אכן קיבל את הדברים ו'נכנע'. אחרי שסודרו העניינים הטכניים, הצעתי שנקנה לו כרטיס עם עצירת ביניים בלונדון וכך יוכל לפגוש את בנו שאותו לא ראה

ר' נחמן סודאק עליו השלום מלונדון. אומנם הוא לא היה חב"דניק אך היה מגיע לעיתים קרובות לבית הכנסת, משתתף בשיעורי חסידות ובכלל אדם בעל נפש. באחת הפעמים שנערכה התוועדות מלווה מלכה בבית הכנסת קראתי לו שישתתף עימנו. הוא בא ונהנה ואז הוחלט לקיים הגרלה על כרטיס טיסה לרבי. באותן שנים זה היה ממש משהו יקר המציאות, לא כמו היום שאנשים נוסעים בקלות.

"נחשו מי זכה בגורל? כן. הרב סודאק מיודענו. הוא ניגש אליי אחרי ההגרלה בפנים קצת חמוצות. 'טוב, לבוא להתוועדות, מילא. אבל לצאת מארץ הקודש?! הרי זה דבר שלא יעלה על דעתי. מאז שבאתי לכאן החלטתי שלא אצא בשום אופן מהארץ. אין לי מה לעשות עם הזכייה הזאת'. הוא הציע שאסע אני במקומו... הקדשתי זמן רב כדי להסביר לו שזכייתו בגורל היא כעין הזמנה מהרבי. 'הרבי מזמין אותך אליו, איך אתה יכול לומר לא?', שאלתי. הסברתי את מעלתו כשליח

אבל הרב סלומון לא מיהר להתחיל בתהליך. כשהוא מתאר את מה שעובר על מטופלי דיאליזה אפשר בהחלט להבין מדוע. מדובר בשעות של התחברות למכשיר ששואב את הדם ומחזיר אותו לגוף. פעולה שמתישה את מי שעובר אותה שגם כך חסר כוח בשל התפקוד הלקוי של הכליות בגופו. כדי שהמטופל יוכל לעבור את הטיפול באופן קבוע, לעיתים אף יום-יומי, מתקינים בגופו מכשור רפואי שלא מאפשר לו להיכנס למקווה.

"זה היה בתשרי ואמרתי לעצמי שאין מצב שלא אטבול בערב יום כיפור. ביקשתי מהרופא 'ארכה' עד אחרי החגים. הוא לא אהב את הרעיון אבל הסכים בקושי משום שהיה ברור לו שאני מתכוון לעמוד על זה", נזכר הרב סלומון. נעצור פה לרגע ונחזור לוולפא שנענה בחיוב להצעת דוד אשתו והחליט להיות האדם שיתרום כליו לאותו חסיד במצוקה. ברור שכאשר התברר לו מי הנותר, התעצמה אצלו הנכונות לעשות זאת ועימה התקווה כי הפעם יתברר כי יש התאמה בינו ובין הרב סלומון.

בחסדי ה' כך היה והבדיקות העלו כי יוכל לשמש כתורם עבור הרב סלומון שכאמור, הוא בן גילו של אביו שיחי'. אנחנו שואלים את הרב סלומון שאלה ממש מעליבה. אנחנו שואלים אם כתב לרבי טרם ההשתלה או אף נסע לאוהל כדי להתפלל. הוא כלל לא נפגע מהשאלה ואומר: "אני נוסע ברוך ה' הרבה לרבי. הייתי אצל הרבי באלול וכבר אז היה ברור שהמצב לא טוב. התפללתי כמובן על הבריאות אבל אז קרה משהו מאוד מיוחד".

מסקרן, לא?

הזמנה מהרבי

תישאר קצת במתח ובינתיים ניכנס לסיפור נוסף בתוך הסיפור הזה. הרב סלומון מספר: "כשהייתי צעיר התגורר פה בעיר יהודי בשם סודאק. אביו של השליח המפורסם

"לפני ארבע-עשרה שנה התחילה ירידה בתפקוד הכליה. עם הזמן המצב רק הלך והחריף עד שבפעם האחרונה שהייתי אצל הרופא בעקבות המצב המידרדר, הוא הבהיר לי בשפה ברורה שאינה משתמעת לשתי פנים כי עליי להתחיל בדיאליזה"

של התורם. "האמת היא שנולדתי עם כליה אחת בלבד", הוא מטיל פצצה לאוויר השיחה. חיים עם כליה אחת לא אמורים להפריע לאיש. עובדה היא שכל תורמי הכליות ובמקרה של 'מתנת חיים' מדובר כבר ביותר מאלף, חיים ברוך ה' חיים טובים ונעימים אף שבגופם כליה אחת בלבד.

אלא שבמקרה של הרב סלומון הדברים היו קצת פחות טובים. "לפני ארבע-עשרה שנה התחילה ירידה בתפקוד הכליה. עם הזמן המצב רק הלך והחריף עד שבפעם האחרונה שהייתי אצל הרופא בעקבות המצב המידרדר, הוא הבהיר לי בשפה ברורה שאינה משתמעת לשתי פנים כי עליי להתחיל בדיאליזה".

נסביר: דיאליזה היא תהליך שבו שואבים את הדם מהגוף, מסננים אותו ומחזירים אותו לגוף. "הכליות אמורות לסנן עבורנו את הרעלים שיש בדם ולהחזיר לנו דם נקי ומסונן. כאשר התפקוד שלהן יורד הן לא מספיקות לבצע את הסינון הדרוש והמשמעות היא שהגוף שלנו הולך ומתקשה לתפקד וכך בדיוק חשתי. כל פעולה הייתה קשה מאוד וחשתי עייפות כרונית. אצלי זה היה תהליך ארוך שנמשך שנים אבל הגיע באותה נקודת זמן לשיא. הייתי ממש חלש בגלל מצב הכליה".

לתת, להציל את חייו של יהודי אחר. הוא פנה לעמותת 'מתנת חיים' והחל את התהליך הארוך והמייגע שנועד להבטיח שהתורם עושה זאת מרצונו החופשי וכי גם הוא וגם המושתל לא יינזקו חלילה בתהליך הרגיש הזה.

אותו יהודי שהיה זקוק לתרומה היה לוי, כלומר שם משפחתו היה לוי. אך ר' צבי הירש לא נלווה אליו לשארית חייו. הבדיקות הקפדניות העלו כי לא קיימת התאמה בין השניים ואפשרות התרומה לאותו יהודי ירדה מן הפרק. נציין כי במהלך כל תקופת הבדיקות איש לא יכול היה לדעת מה עובר על ר' צבי הירש. הוא העדיף במודע לשמור את בדיקותיו לעצמו ולא שיתף את רעיו ומכריו בצעד שהתכוון לנקוט. הוא סבר באותה עת כי כלל לא ברור אם ואיך יצא הדבר לפועל ואשר על כן טוב יותר להותיר את העניין סמוי מן העין (ומן האוזן). עובדה היא שההשתלה לא יצאה לפועל, כאמור.

עוד נציין כי דוד אשתו, הרב בצלאל יקונט מכפר חב"ד שתרם בעצמו כליו לידידו הרב יהודה מחפץ מאנ"ש דכפר חב"ד, היה מעורב וליווה אותו לכל אורך הדרך. גם הוא התאכזב כשהתרומה לא יצאה לפועל, אך הסביר לדור הצעיר כי רבים כלל לא מגיעים לשלב שבו לא נמצאת התאמה בינם ובין הנותרם. כלומר, מעטים מאוד מוכנים למסור את גופם לסבב הבדיקות והמעקב בלי לוותר עד השלמת היעד - התרומה עצמה.

אך זמן מה אחרי אותה אכזבה הותאם וולפא לחולה אחר, דווקא מאנ"ש, ור' צבי הירש הרגיש שזה המעשה הנכון עבורו שמו של הנזק לא נמסר כדי להפחית במידת מה את הלחץ ולאפשר שיקול דעת נקי. אבל אתם כבר יודעים במי מדובר. לא?

מטיל פצצה לאוויר

נשאיר כאן את הרב צבי הירש ונעבור לביתו של הרב סלומון שמספר כי בנערותו למד עם אביו

"פתאום ראיתי. כבר הרבה זמן שלא ראיתי ופתאום אני רואה הכול מחדש וברור. זו תחושה של חיים מחודשים. כאילו החזירו אותי לחיים. נעלמה והרגשתי כאילו נולדתי שוב"

הופך להיות ה'זוכה בגורל' והנציג של הכלל. אפילו השתעשעתי במחשבה

"זו הגרלה שהיא כבר מסורת. כשניגש אליי הגבאי וביקש את אותם עשרים שקלים להשתתפות, לא חשבתי פעמיים. אך כאשר זכיתי בגורל כבר התחלתי לפקפק בנחיצות הנסיעה בעת הזאת בעקבות מצבי הבריאות. הרי הייתי אצל הרבי לפני פחות מחודש והמצב שלי לדברי הרופא הוא מצב קשה מאוד ומי יודע מה יקרה אם הכליה תקרוס כאשר אהיה אצל הרבי, ועוד הרבה מאוד שאלות ששאלתי את עצמי. כבר חשבתי להעביר את הכרטיס למישהו אחר כפי שנהוג כאן שמי שזכה ואינו יכול לנסוע מעביר את הכרטיס למישהו אחר שהוא למעשה

נוצר הקשר עם הר' צבי הירש וולפא והנסיעה כבר הפכה למסע תפילה להצלחת הניתוח וההשתלה. כך יצא שהרב סלומון זכה להיות אצל הרבי לפני ההשתלה ולהתפלל להצלחתה. הניתוח נקבע להתקיים אחרי החגים כאמור. "כך שאפילו לא עברתי יום אחד של דיאליזה", הוא אומר בסיפוק. לא דיאליזה. כן מקווה. לא ויתור על הזכייה אלא נסיעה שנייה לרבי בתוך פחות מחודש. ומה קרה מאז?

אנחנו לא שואלים אותו על התהליך המתיש עצמו, על הבדיקות, על ההכנות, על ההרדמה, הניתוח וההתאוששות. קוצר הרוח שלנו מוביל לשאלה המסכמת. נו, איך זה נגמר? הרב סלומון מחייך ממרומי גילו וניסיונו ו'מדלג' איתנו ישירות לשעה שאחרי ההתאוששות, כלומר לאותן דקות ראשונות שאחרי היקיצה מההרדמה.

"אור בעיניים", כך הוא מתאר בשתי מילים את התחושה שלו וממהר להסביר: "פתאום ראיתי. כבר הרבה זמן שלא ראיתי ופתאום אני רואה הכול מחדש וברור. זו תחושה של חיים מחודשים. כאילו החזירו אותי לחיים. העייפות הכרונית נעלמה והרגשתי כאילו נולדתי שוב. קודם כמעט לא ראיתי. אנשים לא מבינים מה המשמעות של הכליות בחיים שלהם ולא יודעים כמה עליהם לשמור על המתנה הזאת שה' נתן להם. אחרי ההשתלה התחלתי לחיות מחדש. אין לי דרך לתאר זאת באופן ברור יותר ממה שאמרתי".

הביטוי "אורו עיניו" מקבל משמעות גדולה הרבה יותר מטעמה של יערת הדבש על קצה מקלו של יהונתן בן שאול. אבל הרב סלומון לא נשאר בנקודת הזמן הזאת שחלפו כבר למעלה משנתיים ממועד התרחשותה. יש לו עוד סיפור בתוך סיפור שקשור לסיפור. "על המעשה האצילי של הרב וולפא שעם אביו למדתי, כבר כתבו המון. זה ממש לא מובן מאליו וברור שהודיתי לו ואני

עדיין מודה לו. אני רוצה לספר על משהו אחר, צדדי, שממנו תלמדו מאיזה חומר עשויים אנשים כמו הרב וולפא ואנשים שתורמים כליה לאחרים. בערב ההוא היו שם גם זוג אחים שאחד תרם לשני כליה. הם ובעיקר התורם היו מאוד לחוצים. רציתי להרגיע אותם ולשמוח אותם ולקחתי דולר של הרבי שהיה איתי ונתתי לאח התורם שיכניס איתו לניתוח. גם אני נכנסתי לניתוח עם דולר של הרבי. איך עשיתי זאת, הרי אסור להכניס שום דבר לחדר הניתוח?

"מצאתי מקום אידיאלי בצמיד ששמים על היד לכל מי שנכנס לאשפוז. יש שם כעין כיס פלסטיק ואליו הכנסתי את הדולר מקופל. אני מזכיר שלא מדובר בדולר מזוהם שעבר ידיים. מדובר בדולר שהתקבל מידי הקדושות של הרבי ומיד אופסן ונשמר לאורך שנים. כך שאין בו חשש לזיהום. בכל מקרה נתתי לאותו יהודי שנכנס לניתוח דולר של הרבי וזה די עוזר. הוא נרגע ברוך ה'.

"למחרת, אחרי שהוא התאושש ונפגשנו, אמרתי לו שישאיר את הדולר אצלו. אומנם התכוונתי לתת לו אותו רק לניתוח אך גמלה בליבי החלטה שאם כך נעֶשֶה, כנראה הדולר הזה צריך להיות אצלו. כנראה הרבי נתן לו את הדולר. מדובר ביהודי חובש כיפה סרוגה, לא חסיד חב"ד, ששקל את הרעיון והיה נראה שהוא קוסם לו. אבל אחרי מחשבה שנייה הוא התעשת ואמר לי 'לא. אני רוצה שתיתן את זה למישהו אחר שתורם כליה. אני כבר תרמתי. אבל עם הדולר הזה תעזור לעוד מישהו לתרום'. אנשים שתורמים כליה הם אנשים מיוחדים, אני אומר לכם, אנשים מיוחדים שלא רק שהם עושים חסד שממשיך לחיות בגוף של מישהו אחר, הם מעוררים אחרים לעשות חסדים".

חזר לאלמוניות

כחו. זה עוד לא נגמר. אתם לא

רוצים לדעת מי קיבל את הדולר הזה? וואו. זה כבר הסיפור הרביעי בתוך הסיפור הזה. אז ככה: "זה היה לפני שהרב הבר, מייסד 'מתנת חיים', הלך לעולמו בגלל הקורונה. באותה תקופה התפרסם שמתקרבים לתרומת הכליה ה-770. זה התפרסם בזכות אחד מהשלוחים במוסקבה. כשרעייתו שמעה שהתורם הבא יקבל את המספר הזה, היא קפצה על המציאה והודיעה שהיא תורמת וכך היה. היא זו שקיבלה את הדולר... אני אמרתי שאתן את הדולר לתורם הבא והיא הייתה גם התורם ה-770 וגם התורם הבא וזכתה בדולר הזה".

נחזור לר' צבי הירש, התורם שבזכותו אנחנו יכולים להתוועד שעה כה ארוכה עם הרב סלומון. הוא חזר מהר מאוד לאלמוניותו. לאחר בליץ של כמה פרסומים על המעשה, פרסומים אשר להם הסכים רק כאשר הסבירו לו שהדבר יעזור לעודד אחרים לעשות את הצעד ולתרום כליה שתציל חיים, הוא השתדל להתרחק מכל פרסום. אם שואלים אותו הוא מספר את הסיפור שלו בלי שמץ של התפארות, כאילו לא עשה דבר שראוי להערצה.

זוכרים שבתחילת הכתבה סיפרנו לכם שהתורם תורם את הכליה השמאלית ונשאר עם הימנית, זו שיועצת טוב?

ומה אתם חושבים שקורה לכליה השמאלית אצל המושתל, אצל הנתרם? את הכליה השמאלית של התורם שמים בצד הימני... וכך היא הופכת להיות יועצת טוב. מדהים, לא?

אגב, ההסבר הרפואי פשוט מאוד. ברוב המקרים יעדיפו את הכליה השמאלית משום שכלי הדם שמובילים אליה ארוכים יותר כך שאפשר לתמרן בקלות יותר כאשר ממקמים אותה קרוב לדופן הבטן. אז מה אתם אומרים, כבר פניתם ל'מתנת חיים' וביקשתם להציל חיים?

כך הפך החסיד הצנוע מצפת לכתובת עבור רבים
המתקשרים לשאול ולהתעניין בתהליך תרומת כליה

"אני ההוכחה ש'מתנת חיים' חי וקיים"

"היה ברור לי שאני רוצה לתרום, הבעיה הייתה שבכל פעם
העלו את הגיל שבו מתאפשר לתרום בישראל. בתחילה
אמרו לי שאפשר מגיל 21, אך מהר מאוד נאמר שרק מגיל
23, ואז כשהגעתי סוף-סוף לגיל, הודיעו לי שאפשר לתרום
רק מגיל 25. ביום הולדתי ה-25 יצרתי קשר עם 'מתנת חיים'
והודעת: **קחו את הכליה שלי עכשיו, לפני שמעלים את גיל
התרומה ל-30...** | השיחה עם ר' מנדי ויס מצפת, היא שיחה
שכל כולה **שיעור עצום במצוות אהבת ישראל בטהרתה**
| כל מילה שלו בריאיון מרגשת מקודמתה, ומעניקה הצצה
לעוצמות הנפש של חסיד בדרכו לתרום כליה

מימין: ר' מנדי ויס

חלום מתגשם מנדי מדגיש כי מאותו רגע היה נתון במעין אופוריה. "הבנתי שחלום חיי עומד להתגשם, הייתי ממש נרגש וספרתי את הימים עד היום הגדול של הניתוח"

רציני... מהר מאוד גיליתי שהתהליך באמת מפתח, אבל לא פחות מזה גם כיף ונחמד. אני לא אומר את זה בצחוק, כי באמת כשאדם בריא נכנס לבית רפואה כדי להיבדק, החוויה מאוד מיוחדת, והיא באמת מדהימה".

פרק הזמן שחלף מאז החליט מנדי על התרומה ועד הרגע שבו עבר את הניתוח נמשך כעשרה חודשים. "במהלך אותה תקופה הבנתי שלתרום כליה זה בערך כמו להתגייר", הוא אומר בחיוך, "אף אחד לא יעשה בשבילך את העבודה, אתה חייב לדחוף ולהזכיר, ועוד יותר מזה - צריך לקחת בחשבון שבועות הרפואיות מנסים להוציא לך את הרוח מהמפרשים ולשאול אותך שאלות כמו - 'אתה בטוח שאתה רוצה לתרום?' או 'לקחת בחשבון שיש גם סיכונים?', במטרה לוודא עד כמה אתה רציני. צריכים להיות מאוד חזקים כדי לשרוד עד סוף התהליך".

לאורך כל הדרך שיתפת את האנשים מסביבך?

"בתחילה שיתפתי רק את הקרובים ביותר - את אשתי כמובן, ואחר כך את ההורים שלי ושלה ועוד שני חברים טובים. האמת היא שהחברים די כעסו - 'מה זה כאן, אתה הולך לתרום כליה בלעדינו?' אבל לבסוף גם הם קפצו לתהליך וכעת שניהם נמצאים בשלבים מתקדמים. פתחנו סוג של קומונה לתרומת כליות. זה ממש

מנדי המשיך לעקוב אחרי הנושא, מתוך סקרנות גדולה, ומדי פעם שמע על עוד תרומות מאנשים שהכיר סביבו - פעם זו הייתה בת משפחה שתרמה כליה לבעלה, ופעם חבר שתרם באופן אלטרואיסטי לאדם שלא הכיר. אט-אט הלכו הדברים והתקרבו אליו, והרצון להצטרף למעגל התורמים הלך והתעצם.

"היה ברור לי שאני רוצה לתרום", הוא מדגיש, "הבעיה הייתה שבכל פעם העלו את הגיל שבו מתאפשר לתרום בישראל. בתחילה אמרו לי שאפשר מגיל 21, אך מהר מאוד נאמר שרק מגיל 23, ואז כשהגעתי לסוף-סוף לגיל, הודיעו לי שאפשר לתרום רק מגיל 25. ביום הולדתי ה-25 יצרתי קשר עם 'מתנת חיים' והודעתי להם: 'קחו את הכליה שלי עכשיו, לפני שמעלים את גיל התרומה ל-30'".

היה כל כך ברור לך שאתה רוצה לתרום? לא היו לך ספקות?

"אולי בתחילה היו ספקות, אבל במשך השנים קראתי כל אות ומילה שפורסמו באמצעי התקשורת השונים בנושא. הבנתי בדיוק את רמת הסיכון ואת גודל הסיכוי, ידעתי לקראת מה אני הולך, זה לא הפחיד אותי".

קומונה לתרומת כליות

השלב הבא היה סדרת הבדיקות הארוכה שמנדי נדרש לעבור, כדי לוודא את בריאותו. "למען האמת, היה משהו שגרם לי קצת לפקפק בכך שאני באמת מתאים לתרומה", הוא מודה, "אני טיפוס קצת פחדן, קשה לי לראות מחטים ובתי רפואה, חששתי שאולי אשבר באמצע. בסופו של דבר החלטתי להגיע ליום המרוכז של הבדיקות בבית הרפואה בפעם הראשונה ולבדוק איך אני חווה את זה. הגעתי וכבר בשער בית הרפואה הבנתי שהגעתי לדבר האמיתי - זה כבר לא בדיקת דם בקופת חולים, אלא הרבה מרפאות, מבחנות ומכשור

כל בוקר עושה מנדי ויס את דרכו מביתו שבשכונת חב"ד בצפת אל פסגת הר כנען בצפת, שם, מול נוף מרהיב, במבנה אבן עתיק ששימש פעם בית מלון מפואר, פועל 'אוצר הסת"ם' - מרכז מבקרים בנושא סת"ם המשמש אבן שואבת למשפחות, נערי בר מצווה ותיירים מכל העולם.

בשנים האחרונות מנדי משמש כמנהל המקום, ואולם מאות ואלפי המבקרים אינם יודעים שהאיש האנגרטי שמקבל אותם בחיוך רחב כל כך מתפקד בעזרת כליה אחת, בעוד הכליה הנוספת מתפקדת בגופו של מי שעד לפני חצי שנה לא הכיר כלל.

מאז מנדי משמש כתובת עבור רבים המתקשרים לשאול ולהתעניין בתהליך, והוא מלווה, מייעץ ומשתף מניסיונו.

את החלום שלו לתרום כליה הגשים מנדי בקיץ האחרון. מעט יותר משנה לאחר פטירתו של הרב הבר מייסד ארגון 'מתנת חיים'. "כשהרב הבר נפטר, הרבה חשבו מה יהיה עם הארגון, חשבו שאולי הוא ייסגר חלילה", אומר מנדי, "אבל ברוך ה' הרבנית הבר לקחה את הארגון לידיים. היא מעורה בכל הרמות ובכל הפרטים הקטנים ומקדמת אותו. ואני אחת ההוכחות לכך. בכל התהליך היא ליוותה אותי ואת אשתי, ועד היום היא שומרת איתנו על קשר".

הפעם הראשונה שבה מנדי ויס, חסיד חב"ד שגדל ברחובות, שמע מקרוב על הסיפור של דיאליזה והשתלה הייתה לפני כחמש שנים, כאשר סבו שהיה מטופל בדיאליזה קיבל בתרומה כליה מאחיו. "באותם ימים ראיתי מקרוב איך סבא היקר שכמעט נעלם לנו, חזר לחיות", הוא נזכר, "הכרתי אז את הרב הבר זצ"ל שהיה בשיא הפעילות שלו וכל התהליך של הניתוח ריתק אותי מאוד. זה היה נראה לי כל כך מיוחד - שאפשר לתרום כליה, בלי שהתורם יינזק, ובעצם להציל בכך חיים ממש".

טלפון מ'מתנת חיים' שבה הודיעו לי שיש התאמה למישהו. התגובה שלי הייתה: 'בסדר גמור, בואו לכאן לקחת את הכליה שלי, אתם מוזמנים'".

רגע לאחר מכן הוא כבר הבין שזו סיבה מצוינת לקבל את אישור ועדת החריגים ולחזור ארצה, ואכן בתוך זמן קצר התקבלו האישורים והוא ואשתו שבו לארץ הקודש, ביוזמה שלפני כל דבר אחר - הם מקדמים את התרומה. בשלב זה גם נמסרו למנדי בקווים כלליים פרטי המושטל העתידי שלו, והתברר שמדובר בגבר בן 45, איש קבע מאזור הדרום, נשוי ואב לשני ילדים קטנים יחסית. "שאלו אם אני מאשר ואמרת מיד שכן, בטח ובשמחה".

מאותו רגע, מדגיש מנדי, הוא היה נתון במעין אופוריה. "הבנתי שחלום חיי עומד להתגשם, הייתי ממש נרגש וספרתי את הימים עד ליום הגדול של הניתוח".

כשבוועיים לפני הניתוח הייתה משוכה נוספת שהיה עליו לעבור -

סגולה להצלחה "הכנסתי את הדולר של הרבי לתוך שקית והנחתי מתחת לכרית כדי שיהיה שם בזמן הניתוח. ידעתי שבזמן הזה אימא שלי נמצאת אצל הרבי ומתפללת עליי וזה העניק לי תחושת ביטחון"

לחזור לארץ, כך שנתקענו בחו"ל במשך מספר שבועות. בשלב מסוים הודיע משרד החוץ שהוא הצליח לארגן טיסה מדובאי ל-200 אנשים בלבד, והעלייה על המטוס מותנית באישור ועדת חריגים מחמירה ביותר. בדיוק אז קיבלתי שיחת

תהליך של חבר מביא חבר. כשהגעתי לשלבים מתקדמים גם סיפרתי על כך לסבא שלי, שבעקבותיו בעצם התחיל הכול. סבא ברוך ה' מרגיש טוב והכליה שהושתלה אצלו מתפקדת מצוין. הוא מאוד התרגש ושמח. זה נושא שקרוב לליבו, ובזמנו הוא גם היה בקשר קרוב עם הרב הבר זצ"ל ורואה חשיבות גדולה בהנצחת מפעל החיים שלו".

כליה מדובאי

עוד בשלבים הראשונים של הבדיקות נשאל מנדי מצד עמותת 'מתנת חיים' אם יש לו בקשות מיוחדות לגבי זהות המושטל. "אני האחרון שמעניין אותו צבע עיניים או עיר מגורים, ביקשתי רק דבר אחד - שיהיה יהודי", הוא מסביר בקצרה.

את הרגע שבו הודיעו לו שנמצא עבורו מושטל מתאים, מנדי לא מסוגל לשכוח. "בדיוק הייתי אז עם אשתי בטיול בדובאי. ארבעה ימים אחרי שנחתנו סגרו את השמיים ולא יכולנו

הוועדה של משרד הבריאות, שבה ניסו בין היתר לעמת אותו עם השאלה "איך תגיב אם הכליה לא תיקלט לבסוף?"

מנדי מדגיש כי מדובר במקרים נדירים ביותר, אך קיימים, והוא בהחלט הכין את עצמו לכך. התשובה הראשונה שלו הייתה בהומור: "אני אתבע אתכם". אחר כך הוסיף: "אני אבכה קצת ואלך הביתה". אבל בסתר ליבו ידע שדווקא השאלה הזו מייצגת את מהות התרומה. "כשאתה מגיע לתרום כליה אתה צריך להבין שהתהליך שאתה עושה לא מתבצע בינך לבין המושג, אלא בראש ובראשונה בינך לבין עצמך", הוא מסביר, "אתה צריך להבין שכל רצונך הוא לתרום כליה וזה מה שנדרש ממך כעת, כל מה שקורה אחר כך הוא אך ורק בידי שמיים. דווקא ההבנה הברורה והפשוטה הזו מביאה לאושר גדול מאוד ולתחושה של שלמות עם המעשה".

ליווי צמוד

"במהלך הבדיקות היו לי כמה דברים שלא ממש הסתדרו, וכשפניתי לרבנית רחל הבר, העומדת בראש העמותה, היא מיד טיפלה בכך באופן פרטני"

להצטרף למשפחה

כפי שמקובל בניתוחים מסוג זה, מנדי אושפז בערב הניתוח. "לראשונה בכל התהליך התחלתי להרגיש את הלחץ", הוא מתאר, "כנראה במשך כל החודשים שקדמו לכך די הדחקתי את המחשבה על הפרוצדורה עצמה. גם אמרתי לעצמי כל הזמן שאין סיכוי שאצליח לתרום, בטח יפסלו אותי,

ובכלל מי אמר שאני כל כך בריא? פתאום, כשאושפזתי בבית הרפואה, זה הפך להיות מוחשי. הנה, אני כבר מחובר לעירורי ושוכב על המיטה, זה קצת מוזר, אבל הרבה מרגש. אני מתקשה לעכל את מה שקורה סביבי, ישן מעט מאוד בלילה, ואז מגיע הבוקר של היום הגדול, ומגיעים אליי שני חבריי הטובים עם גיטרה, כדי להוביל אותי בצלילים ובניגונים אל חדר הניתוח".

גם כאן מציין מנדי שזה היה מוזר מעט. "עצם זה שאתה מגיע לחדר הניתוח כבריא לגמרי, אפילו לא מורדם או מטושטש, ובכל זאת מובל על גבי מיטה ולא הולך ברגל - זה משונה. ואז מגיע הרגע שבו המרדים אומר לך: 'תסתכל על עצמך בפעם האחרונה, תניע את האיברים בחופשיות, כי ייקח קצת זמן עד שתוכל לעשות זאת שוב'. זו חוויה מאוד מעניינת".

ערב ההשתלה טסה אמו במיוחד לרבי להתפלל שהכול יעבור בשלום.

"לפני הטיסה היא באה לבקר אותי בבית הרפואה, ולפני שנפרדנו היא העניקה לי במתנה דולר שקיבלה מהרבי". לפני ההשתלה ביקש מנדי רשות חריגה מהצוות הרפואי להיכנס עם הדולר הזה לחדר הניתוח. אף שלא מאפשרים למנותחים להכניס דבר לחדר הניתוח, אושר למנדי באופן מיוחד להכניס את הדולר שקיבלה אמו מהרבי. "הכנסתי את הדולר לתוך שקית והנחתי מתחת לכרית, כדי שיהיה שם בזמן הניתוח. ידעתי שבזמן הזה אימא שלי נמצאת אצל הרבי ומתפללת עליי וזה העניק לי תחושת ביטחון. הייתה לי הרגשה חזקה שהכליה תיקלט ושהכול יעבור בשלום גם אצלי וגם אצל המושגל".

הזיכרונות הבאים שלו הם כבר מהשעות שלאחר הניתוח. "אני זוכר שמעט אחרי שהתעוררתי והועברתי למחלקה, הגיע אליי המנתח וסיפר לי שהכליה שהוצאה ממני היא אחת הכליות היפות שראה בחייו. זו מחמאה שלא קיבלתי מעולם. עוד באותו יום גם עודכנתי בכך שהכליה שהושגלה מתפקדת כראוי, מה שאומר שהניתוח לא רק עבר בשלום, אלא גם בהצלחה".

ואיך הייתה ההתאוששות?

"אומר את האמת - הימים הראשונים לא היו פשוטים, אבל היו משככי כאבים וגם ניסיתי לקום ולזוז, מה שאולי היה קשה, אבל בפועל זירז את ההחלמה. כששאלו אותי מיד אחרי הניתוח אם הייתי תורם שוב, השבתי: 'לא, אבל דברו איתי בעוד כמה ימים'. אחרי שלושה ימים כבר היה שיפור ממש דרסטי, ומאז עם כל יום שחלף הרגשתי יותר ויותר טוב. אחרי שבועיים כבר חזרתי לעבודה".

אגב, מנדי מציין שגם בזמני הכאב, היה לו קל יחסית להתמודד, כיוון שעבר הכנה מתאימה לכך, בעזרת המלווה שהוצמד אליו מטעם 'מתנת חיים'. "בתחילה לא חשבתי שיש למלווה איך לעזור לי, הרי מי קרא יותר מחקרים ממני? בסופו של דבר גיליתי שבכל הנוגע להתאוששות

מהניתוח, מדובר בסוג של כאב שמעולם לא חווית וחשוב שתשמע עליו ממקור ראשון, ממישהו שחווה זאת על בשרו ממש".

מנדי גם מציין שב'מתנת חיים' עמדו כל הזמן לימינו. "במהלך הבדיקות היו לי כמה דברים שלא ממש הסתדרו, וכשפניתי לרבנית רחל הבר, העומדת בראש העמותה, היא מיד טיפלה בכך באופן פרטני, התכתבה עם כל מי שהיה צריך ופתרה את כל הבעיות. אגב, היא גם הגיעה לבקר אחרי הניתוח וזה היה דבר גדול ומרגש מאוד.

"והיה גם בונוס נחמד - אחרי שהסתיים הניתוח גיליתי שנכנסתי לתוך משפחה גדולה - משפחת 'מתנת חיים', וזו משפחה מאוד מיוחדת, עם קבוצת וואטסאפ פעילה שמלווה אותך בכל שאלה או התלבטות, גם הרבה אחרי הניתוח".

המפגש המרגש

"לפתע הוא התקרב אליי ונדרשו לי כמה שניות כדי לזהות שמדובר באותו אדם, כי הוא היה נראה לגמרי אחרת. הלחיים שלו התמלאו והצבע חזר לו לפנים"

דולר למזכרת

מתי פגשת את המושגל שלך?

"הפגישה הרשמית שלנו הייתה למחרת הניתוח, כשאושפזנו במחלקה בחדרים סמוכים, אבל זו הייתה פגישה קצת מוזרה. עדיין התקשיתי לעכל שאני באמת פוגש אותו, הרגשתי בתוך סרט, לקח לי זמן לקלוט. אחר כך השתחררתי הביתה, ובערך

שבועיים אחרי הניתוח הגעתי שוב למרכז ההשתלות לצורך ביקורת, ואז נודע לי שבדיוק גם המושגל נמצא שם. ניסיתי להסתכל סביב, ולפתע הוא התקרב אליי ונדרשו לי כמה שניות כדי לזהות שמדובר באותו אדם, כי הוא היה נראה לגמרי אחרת - הלחיים שלו התמלאו והצבע חזר לו לפנים. זה היה רגע מרגש מאוד של 'וואו', פתאום קלטתי איך שבעצם לא עשיתי כמעט כלום, והבן-אדם הזה חזר לחיות".

אתם ממשיכים לשמור על קשר?

"יש בינינו קשר רציף, בעיקר מדי שבוע באיחולי שבת שלום. לפני מספר שבועות הוזמנתי להשתתף בסעודת ההודיה שלו. רציתי לתת לו מתנה כלשהי, כאות הוקרה על כך שהגשים לי את חלום התרומה. חשבתי עם אשתי מה אוכל לתת לו והגענו למסקנה שמן הראוי שהדולר של הרבי שליווה אותי בניתוח ימשיך לסניף החדש שלי, וכך הבאתי לו אותו לסעודה. זה ריגש מאוד את שנינו".

לסיום מבקש מנדי לציין דבר חשוב: "אני חושב שלא כולם מבינים את הדבר העצום שיש באפשרות לתרום - בראש ובראשונה מדובר בהצלת נפש מישראל, שזו המצווה הגדולה ביותר שיש, אבל מעבר לכך יש כאן הזדמנות לחוות חוויה אדירה, מעצימה, מרגשת, ואפילו מהנה. אחרי התרומה אמרתי למושגל שלי: 'תודה על כך שנתת לי מתנת חיים', והתכוונתי באמת לכל מילה. הרגשתי שזכיתי לחוויה מיוחדת במינה, והאמת - זה לא היה כל כך קשה".

במבט של חצי שנה לאחור, היית עושה זאת שוב?

"כן, בוודאי. ואני גם מדרבן אחרים לעשות את זה. אין לשער את הזכות ואת ההרגשה הנפלאה שזה נותן לך. מעבר לכך זכיתי להכיר משפחה חדשה, חמה, אוהבת ומחבקת שעוטפת ודואגת וממשיכה ללוות אותך תמיד. משפחת מתנת חיים".

<< חדשות מתנת חיים >> מבזקים <<חדשות מתנת חיים >>

שבת מדהימה למשפחת 'מתנת חיים'

"כל עוד משימת חייו נמשכת,
הוא עדיין חי, נוכח, קיים
בעולם הזה. ואז אמרה
הרבנית הבר: כולנו מרגישים
כך ביחס לבעלי, בזכותכם.
כל עוד הערכים של האדם
ממשיכים להתגשם, הוא איתנו"

ב'מתנת חיים' יש מסורת: כל התורמים מוזמנים פעם בשנה לשבת גיבוש בבית מלון. הקורונה הפסיקה את המסורת, אבל לא את התרומות. להיפך. רק בשנה האחרונה יותר מ-215 איש בארץ תרמו כליה לאדם שאינם מכירים. שבת הגיבוש שָׁבָה להתקיים לפני מספר שבועות, אבל בגלל היקף המשתתפים, הוחלט לפצל את מאות התורמים לשלוש שבתות שונות. בשבת פרשת שמות התקיימה השבת הראשונה במלון קיבוץ לביא.

העיתונאית הגב' סיון מאיר פרסמה בטורה השבועי פנייה שקיבלה מאחת המשתתפות בשבת, ואת המונולוג המרגש שכתבה לה: "שלום סיון, זו תורמת הכליה אפרת בדיחי. אני חוזרת כעת מהשבת הראשונה, במלון לביא. רגע השיא בשנים עברו התרחש תמיד בסעודה השלישית בשבת, לפני הפרדה. הרב ישעיהו הקר, מייסד העמותה, היה קם ומדבר בהתרגשות והופך את כולנו למשפחה אחת, למהפכה אחת. אבל הרב הבר נפטר מקורונה, לצערנו. חסרוננו הורגש מאוד לאורך השבת, ונעשה בולט ביותר כשהתחילה הסעודה השלישית. "רעייתו, הרבנית רחל הבר שמנהלת את העמותה כיום, היא שדיברה. כשקולה נשנק מדי פעם, היא אמרה לנו כך: זוהי השבת שבה אנחנו עוברים מספר בראשית לספר שמות. יעקב אבינו נפטר ונפרד מבניו, אבל חז"ל אומרים לנו שיעקב אבינו לא מת, כי כל עוד זרעו בחיים - הוא בחיים. כל עוד משימת חייו נמשכת, הוא עדיין חי, נוכח, קיים בעולם הזה. ואז אמרה: כולנו מרגישים כך ביחס לבעלי, בזכותכם. כל עוד הערכים של האדם ממשיכים להתגשם, הוא איתנו".

תואר עמיתת כבוד לרבנית הבר

הרבנית הבר, ממשיכת דרכו של בעלה ב'מתנת חיים', זכתה בתואר עמיתת כבוד מטעם המרכז האקדמי רופין

מעתי יו"ר מתנת חיים היא גם עמיתת כבוד של המרכז האקדמי רופין לשנת תשפ"א. התואר מוענק מטעם המרכז למי שתרם לחברה

הישראלית באופן ראוי לציון. המרכז האקדמי רופין שם את נושא המעורבות החברתית בליבת העשייה שלו והוא בוחר לכבד בתואר את מי שיכול לשמש מודל מעורר השראה לבוגריו. בנימוקי הבחירה של המרכז האקדמי רופין ברבנית הבר, נכתב בין היתר: "תרומתך יוצאת הדופן בהקמת עמותת מתנת חיים יחד עם בעלך הרב ישעיהו הבר ז"ל, העניקה חיים חדשים למאות חולי כליות בארץ, והובילה למהפכה של ממש בכל הנוגע לתרומות כליה אלטרואיסטיות של אלו המוכנים להקריב את טובתם הפרטית למען אחרים".

במעמד קבלת הפנים שלפני הטקס אמרה ד"ר קרן גרינברג, ראשת המחלקה למדעי הסיעוד, את הדברים הבאים:

"מתנת חיים הוקמה עוד ממיטת חוליו של הרב, מושתל כליה בעצמו, שהכיר היטב את סבלם של חולי הדיאליזה, ובתוך כך קיבל על עצמו כי לא ישקוט יום וליל, וידאג לחיסול רשימת הממתינים להשתלה ולהצלחתם של אנשים רבים מדין הדיאליזה למשך שנים רבות. יחד עם רעייתו היקרה, הקימו ארגון פורץ דרך, חוצה מגזרים, דתות ותרבויות, בו העשייה למען האחר היא לא רק בשדה הקרב אלא בשגרת היום-יום. ארגון בו הערך ואהבת לרעך כמוך, מיושם במובן העמוק של המילה. כל זאת, כאשר המניע המרכזי הוא הרצון לעזור לאחרים. תרומת כליה היא מעשה אצילי שהופך את העולם למקום טוב יותר וטהור יותר.

"הרב ורעייתו חוללו מהפך בתחום של תרומת כליה בישראל ומפעל ייחודי זה שהקימו מהווה מגדלור

ומודל לחיקוי בכל העולם,

כאשר הרבה מומחים מהעולם ששומעים על המפעל הזה רוצים לעלות לירושלים בניסיון להבין איך הדבר הזה קורה. ארגונו הביא למהפכה עולמית שהציבה את ישראל כאחת המדינות המובילות בתרומה ומהווה אור לאומות העולם בתחום זה. עד כה ישנן למעלה מ-1,050 תרומות כליה במסגרת העמותה".

סדנה מיוחדת בנושא זכויות תורמים

לא על מנת לקבל פרס, אבל במתנת חיים העניקו סדנה לתורמים, לקבלת פיצויים

לא תורמים כליה כדי לקבל פרס, אבל כן יש מערכת של החזר הוצאות ופיצויים כדי לאפשר לתורמי כליה שלא להפסיד כסף בעקבות רצונם לסייע לאחרים.

במתנת חיים הבינו שתורמי כליה רבים מתקשים להתמודד עם מיצוי זכויותיהם ולכן קיימו סדנה ב'זום' כדי לתרום להבנת הנושא ולאפשר לכל תורם כליה לקבל את החזרי ההוצאות והפיצויים המגיעים לו לאחר תרומת האיבר.

קהל גדול מאוד של תורמים השתתף בסדנה שהתקיימה לפני מספר חודשים.

בארגון מתנת חיים הכינו מסמך מסודר ומפורט המסביר את תהליך קבלת ההחזרים השונים לתורמי כליה. המסמך ניתן לצפייה באתר העמותה.

דרכים להציל חיים!

6

תרומות כספיות מאפשרות לנו לגייס תורמי כליה חדשים

1

מתקשרים למתנת חיים

ומבררים על אפשרויות
לתרומת כליה
במספר: 02-5000755
או במייל:
info@kilya.org.il

2

אפשר לתרום למתנת חיים דרך ביט!

לשלוח למספר:
054-3213911
נא לשלוח כתובת
דוא"ל לאותו מספר
כדי לקבל קבלה

3

העברות בנקאיות:

בנק מרכנתיל-17
סניף כנפי נשרים-661
מספר חשבון 62951787
על שם "מתנת חיים"

4

לתרומה מאובטחת באשראי:

http://bit.ly/MC_TRUM

סרוקו את הקוד כדי לבצע תרומה
בטוחה בכרטיס אשראי

5

צ'קים לפקודת מתנת חיים יש לשלוח ל:

מתנת חיים
כנפי נשרים 15
ירושלים 9546427

6

עיגול לטובה:

קנו בכרטיס אשראי,
תעגלו לשקל הקרוב
ותשלחו לנו את האגורות!
<http://bit.ly/MC-RU>

מוקד תרומות: *2716
judy@kilya.org.il

ניתן לתרום בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות'

למתנת חיים אישור מס הכנסה לענין תרומות לפי סעיף 46